Ն 2245 1885 ՅՈՒՆՎԱՐ 30 ՇԱԲԱԹ ՏՈՂՈՒՇՈՒՆՔԸ ՄԷՆԼ

ԹԷՐԱԷՄԱՆԸ ԷՖԵՐԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԼԻՅԻ ՀԱՄԻ ԵՎԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՈՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

Մէջիտիէ 20 գրուշտան

ՈԹԱՄՊՈԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 200 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 105 »
Իւչ այլըգ . . . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՉԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . . . 240 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 125 »

40 ԲԱՐԱ

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

Գլխէր սաթիրը իչիւն

1 վէ 2 վէ շինգի սահիֆէյէ . . . 5 ղրշ.
Գիւնգիւ սահիֆէյէ . . . . . 2 »

ԻԹԹԱՐ. Պանգպ, Շիրքէթ վէ ուսմուրը սարրահիկէյէ պիտա իլանաթ.

2 վէ շիւնգիւ սահիֆէյէրէ . . . 6 ղրշ.
Գիւնգիւ սահիֆէյէ . . . . . 4 »

Զկյատէ միւտատէթ իչիւն իլանաթա այլը բաղարլըգ օլուր։

Մէկյասը նագիսպա տայիր պէնալէր մէհանէյէ գապալ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իսատ օլունմայաճագ տըր։

ՊԻՒՆԻԻ ԿԷԶՄԻՇՆ 5 ՂՈՒՐՈՒՇ

Իսարէխանէսի, հէյէթը թահրիրիյէսի վէ մաթպասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինէ նումէրո 20 խանէսէ տիր։ — Կազէթանըն ուսուրը իսարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեսֆիֆէի մէվատտա հագգընտա Միւտիրի կազէթա Տիգրան Հիմէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճագը կիսի, քեսֆիֆէի մէրեաթիյին տախի անրն նամընա կէօնտէրիմէսի իգթիզա իսէր։

ԿԻՆՆԻ ԻՒՐ ՀԱՎ ԱՏԻՍ

Հիւքիւմէթը Սէնիյէնին՝ Իթալիանլարըն Գրըմզը տէնիզտէ զապթը արազի իթմէյերի ալէյհնտէ բօմա գապինէթօսընա պիր բրօթէսթօնամէ իրսալ էյլէտիկինի եազմըշ իսիք։

Իթալիա հիւքիւմէթի՝ պու քէրրէ մէգիւր բրօթէսթօնամէյէ պիր նօթա իլէ ճէվապ վերէրէք, պունտա հուգուգը Սալթանաթը Սէնիյէյէ վէ մէմալիքը Օսմանիյէնին թէմամիյէթինէ բիայէթ իտէճէկինէ տաիր պունտան ագտէմքի պէյանաթընը թէքրար ու թէէեիտ էյլէմիշ, վէ Գրըմզը տէնիզտէ պագը նօգթալարըն իսթիլաը իսէ, Մըսըր ասաքիրի թարաֆընտան թախլիյէ օլընան պագը լիմանլարտաքի Իթալիա մէնաֆիհինին մուհաֆազասը իչիւն կէօրիւլէն էշէտտը լիւգում նէթիէսի օլաբզընը իլավէ էյլէմիշ տիր։

Իթալիա հիւքիւմէթի՝ քէնտի նիյաթընըն խաիսէթինէ պիր տէլիլ օլմագ իւզրէ, իչղալ օլունան մահալլէրատ Իթալիա պայրաղընրն ճանընտա Օսմանլը սանճաղընրն տախի թէմէվվիճ իթմէսինէ միւսաատ իթմէքտէ իմիշ։

(Մոնդոլ)

Գահիրէ 3 փեւտր.—Սըր Էվլին Պէյրինկ՝ Իթալիանլարըն Մասուայը իշղալ իթմէյէրինէ միւսաատ իթմէսինի խրտիվէ թէլիֆ իթմիշ տիր։ Խրտիվ՝ պու պապատ Պապը Ալինին բէյինի իսթիֆսար իտէճէք տիր։ Իթալիանլար՝ Պէյլուլտա պուլունան 40 նէֆէր Մըսըր ասաքիրը մուհաֆըզասը գօմանտանընը վուգու պուլան բրօթէսթօսընա բաղմէն մահալը մէգիւրը իշղալ իթմիշլէր տիր։ Մըսըր ասաքիրի կէրի չէքիլմէյէ մէճպուր օլմուշ տըր։ Մըսըր հիւքիւմէթի պու վագտը Պապը Ալիյէ իխպար էյլէմիշ տիր։ (Մէյնէօր)

Մէյնէօրիւն թէյէկրաֆ խապէրլէրինէ իսթինատէն պէյանընա կէօրէ, ելեէվմ Գրըմզը տէնիզին Աֆրիգա սեվահիրինտէ միխթէլիֆ նօգթալարտա քէյթ ու կիւլիֆ նօգթալարտա հարպ սէֆինէյէրինին մրգտարը՝ նագիյէ սեֆինին տախիլը հիսապ օլմատրզը հալտէ 6 գրթատան իպարէթ տիր։

Զանն օլընտրզընա կէօրէ, Իթալիանըն իշղալ իթմէք նիյէթինտէ օլտրզը պիրճիմէյէ նօգթալարա միսիօնարլար իգամ օլընաճագ տըր։ Իբի Գաբուչին բահիպի՝ գարիպէն Ասսապա միթէմէճճիհէն՝ հարէքէթ իտէճէք իսէ։

—

Ալթը. փեւտրվար 3 թարիխիյէ Սուաքիմտէն Տէյէ Թէլէ-ֆաթիտէքի թէլէկրաֆ քէշիտէ օլունմուշ տըր։

«Մըսըրը վէ Հիւսսար ասաքիրինտէն միւրէքքէպ պիր ալայ՝ Հանտուպ ճիլարընտա պիր քէշֆ իճրա իտիւպ, ասիլէրին գուլիպէյէրինի վէ զախիրէյէրինի իհտիյէ մուվաֆֆագ օլմուշ իսէ տէ, 3000 ասի թարաֆընտան խաթթը բիւճաթ քէսիլմիշ զլտուղընտան, ասաքիրը մէրգումէ սիւվարիսի՝ Հիւսսար՝ էֆէրանթընտան 8 վէ Մըսըրլըլարտան 8 քիշի վէ 49 հայվան զայպ իտէրէք տիւշմանընն խաթթընը եարմայա մուվաֆֆագ օլմուշ, վէ պիր Մըսըրը մէճրուհը պէրապէր կէթիրմիշ տիր։ Ասիլէրին թէլէֆաթը մալիւմ տէյիլ իսէ տէ, զանն օլունտրզընա կէօրէ բէք էհէմմիյէթսիզ տիր։ (Մէյնէօր)

—

Գահիրէ 6 փեւտր.—Լօրտ Կրանմի՝ Մըսըր տոյունը ուսմանլիկսի իտարէսինտէ պիր Ռուս վէ պիր Ալէման մուրախասը թաեին օլընմասը մատտէսինէ Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինին էսասէն մուխալէֆէթ իթմէյէճէկինի Ռուսիա տէվլէթինին Լօնտրա սեֆիրինէ պէյան իթմիշ օլմազլա, սեֆիրը միւարէյէյհ՝ օլ պապատ հիւքիւմէթը Մըսըրիյէյէ իճրաի թէպլիղատա պուլրնմասընը Լօրտ Կրանվիլտէն բէճա էյլէմիշ տիր։ Ֆագաթ Մըսըր հիւքիւմէթինէ հէնուզ հիչ պիր թէպլիղաթ վագը օլմամըշ տըր։ (Մէյնէօր)

—

Սրպիա վէ Պուլկարիսթան հուտուտընտա պիր ամանագա տանա մուգուա կէմիշ տիր։

Պուլկար քէօյլիւլերի Սիպիա հուտուտընը թէճավուզլա, Սրբպ քէօյլիւլէրինին պագը հայվանաթընը սիրիւպ կէօթիւրմիշ վէ Սրբպ քէօյլիւլերի տախի պիր մուգապէլէ Պուլկարլարընն տավրլարընը աշրրմըշ օլտրգլարընտան, պիրի Պուլկար վէ տիկերի Սրբպ օլան իքի ժանտարմա պէօյիւիւ չարուլճըլարը թաագիպ իտէր իքէն, եէքտիկերինէ թէսատիք իտուպ չարբըշմըշլար իսէ տէ, մագթուլ վէ մէճբուրէ վուգու պուլմամըշ, վէ քէյֆիյէթ՝ Պէլկրատ Ռուս էլչիսի օլուպ պու մէսէլէյէ հաքէմ թաեին օլընան Մ. Բէրսիանինին հիմմէթիյլէ սուլհէն թէսվիյէրէղիր օլմուշ տըր։

—

Ֆիլիպէտէ նէչը օլընան Ֆէլէ-ֆուէլէ նամ կազէթանըն պէյանընա կէօրէ, Պապը Ալի՝ Սօֆիատաքի ճէմիյէթը խայրիյէ նամ գամիթէնին տաղրտրլմասընը Պուլկար հիւքիւմէթինտէն թալեպ իթմիշ տիր։ Պու գամիթէ՝ պաշգա պիր շէյ օլմայըպ, Մակեդոնիա հագգընտա օրթաղրը վէլվէլէյէ վերէն վէ էյալէթը մէգիւրէյէ միւսէլլամ հայտուտ չէթէլերի կէօնտէրէն ֆէսատ գամիթէսի տիր։

Պուլկար հիւքիւմէթի՝ Պապը Ալինին իչպու թալեպը մէշրուանէսինէ ճէվապէն, ճէմիյէթը մէգիւրէնին բալիթիգայա հիչ պիր թէպլիւգի օլմատրզընը պէյան իթմիշ վէ անը տաղթմագ թէշէպպիւսինտէ պուլունմամըշ տըր։

—

Պէրլինտէն իչար օլընտրզընա կէօրէ, հիւքիւմէթը Սէնիյէ Գրուբ ֆապրիգասընա 17տէն 25 սանթիմէթրօլըղ գատար պիր խայը պահրկէ թօքմաղը սըբարըշ էյլէմիշ տիր։

—

Նօրտենֆիլտ սիլահ ֆապրիգասընըն վէքիլի Մ. Կիւսթավ Ռուս՝ պու քէրրէ շէհրիմիզէ մուվասէլէթ իթմիշ օլուպ, բիվայէթ կէօրէ, մումայիյէ՝ Հիւքիւմէթ Սէսսիյէյէ միւհիմմ թէքլիֆլէր արզ իթմէք մէմուրիյէթինի հաղ իսթիր։

—

Լօնտրատա պուլունան Հասան Ֆէհմի բաշա հազրէթլէրինին՝ ահվալը Սուտանիյէյի խալահ իթմէք իւզրէ Սալթանաթը Սէնիյէնին մուավենէթը մատտիյէսինի թէքզիմ էտիլիֆ իթմէսի՝ ինկիլթէրա խարիճիյէ նէզարէթի թարաֆընտան մաղհարը հիւանը թէլագգը օլմամըշ, վէ բաշտի միշարէյէյհին պիր դաչ ալ տահա Լօնտրատա թէմտիտը իգամէթլէ մէսէլէի Մըսրիյէյի հալ ու ագտ մէմուր օլտրգլարընտան, քէնտիլէրինին Տէրսաատէթէ ավտէթ իթմէք իւզրէ պուլունտրգլարը չալիսըբ քէսպը սրհհէթ իթմէմիշ տիր։

(Մ. Հէնէօր)

—

Մէֆիանը հարպիյէ Օսմանիյէնին հէման քեաֆֆէսինին սուրէթը միւքէմմէլէտէ թէճտիտինէ պահրիյէ նէզարէթինճէ թէչէպիւս օլունմըշ տըր։

—

Պէրլինտէն խապէր վերիլտիկինէ կէօրէ, Սալթանաթը Սէնիյէնին Պէրլին սէֆիրի վէ Գոնկոգոնֆէրանսընտա Օսմանը մուրախասը Մարտ բաշա հազրէթլերի՝ Ագիրիգատա Գոնկո ճիհէթինտէ պագը էվրօբա տէվլէթլերինին արազիի ճէտիտէ զապթ ու թասարրուֆլերինէ տաիր գօնֆերանս օլմատրզընը գալէմէ բրյասէթինէ, վէ բրյասէթը մէգիւրէտէ պուլունան Սըր Ռէտվերս Պիւլլէր՝ մէճուռ ժէնէրալ Սթուարթը եէրինէ գօմանտան թային գրըլնմըշարտրը։ Մըսըրտա Ինկիլիզ իշղալ ասքերի գօմանտանը՝ Սըր Էվլին Ուտ՝ Սուտանտաքի Ինկիլիզ ասաքիրի էրքանը հարպը բրյասէթինէ, վէ բրյասէթը մէգիւրէտէ պուլունան Սըր Ռէտվերս Պիւլլէր՝ մէճուռ ժէնէրալ Սթուարթը եէրինէ գօմանտան թային գրըլնմըշարտրը։ Մըսըրտա Ինկիլիզ իշղալ ասքերի գօմանտանը՝ Սըր Էվլին Ուտ՝ Սուտանտաքի Ինկիլիզ ասաքիրի էրքանը հարպ հէյէթի տախի Բաբանի նամ մահալէ 90—100 նէֆէր ասաքիր թօքմամըշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԼ

Ֆիլիպէտէն իչար օլընտրզընա կէօրէ, Շարգի Ռումէլի մէճլիսը ումումիսինին սոն իճթիմարնտա ղապուլ օլունան թէրհինթի վէ տուխան Նիզամիյէ լայիհալարը՝ իրատէի Շահանէ իլէ թաստիգ պուլրըմըշ տըր։

—Թիւթիւն Ռէժիսի՝ հէման պիր սէնէտէն պէրու Շգօտրատա թէէսիս օլունմուշ իսէ տէ, հէնուզ քէնտի հիսապընա թիւթիւն սաթմադա մուվաֆֆագ օլմազլա, հեր քէս՝ Ռէժիտէն եվվէլ թիւթիւնճիլիք իտէնլերտէն թիւթիւն ալըպ իչմէքտէ իմիշլեր։ Ռէժինէն չիմտիյէ գատար Շգօտրատա թիւթիւն սաթմատրզընա պաշլըճա պիր սէպէպ տէ չու իմիշ քի, թիւթիւն սահիպլերի՝ ըէչին ագչէ ալմատրգճա Ռէժիյէ թօքտան թիւթիւն վերմէք իսթէմէքտէ տիրլեր։ Ռէժի իսէ մալին թէսլիմինտէն իւչ ալ սենդրա ագչէ վերէճէկինի պէյան իթմէքտէ իմիշ։

Շգօտրա Միւսլիմանլարը՝ ախիրլէն Պապը Ալիյէ պիր արզուհալ թաղտիմ իտէրէք, քէնտի վիլայէթլերինին Ռէժի գանունընտան մուաֆ թութուլմասընը իսթիրհամ իթմիշլեր իսէ տէ, պու պապատ հէնուզ պիր ճէվապ ալամամըշլար տըր։

—Հանգ նամ պէյլիք վարօրը՝ պու քէրրէ թէրսանէի ամիրէտէ պիր սուրէթը միւքէմմէլէտէ թամիր իտիրմիշ օլուպ, կիրիտ սուլարընտա տօլայմայա մէմուրէն պու կիւնլէրտէ լիմանրմըզտան հարէքէթ իտէճէք տիր։

—Իտարէի Մախսուսէնին Գոյեէյէ վարօրը՝ կիրիտ վէ Թարապլուսը-Ղարպ իչիւն 300տէն զիյատէ ասաքիրի համիլէն էվվէլքի ագչալիմանրմըզտան հարէքէթ իթմիշ տիր։

—Իրան սէֆիրի Մուհսին խան հազրէթլերի՝ ալտրզը մէզգունիյէթէ մէպնի եազընտա թէհրանա ադիմէթ իտէճէկինտէն, Շահ հազրէթլերինին վիւքէյսընա վէ միլլէթատտտա տօսթլարընա հէտիյէթէն թագտիմ իթմէք իւզրէ պուրատա պիր խայլի էշեահ նէֆիսէ միւպայէա իթտիքտէն մատտա, էվլօրատան տա պիր չօգ միւճէվէհերթ կէթիրթմիշ տիր։

—Բէթէրսպուրկտա նէչը օլունան պիր կազէթանըն գավլինճէ, Պաղէսթինտէքի Օրթօտօքս ճէմիյէթի՝ Ռուս զիյարէթճիլերի իչիւն Գուտատա պիր ռուհանի ինճատա տեբօսը թէէսիս իթտիկի կիպի, Նազարէթ չէհրի գուրպինտէ տախի 4 մէքթէպ քիւչատ իթմիշ, վէ պունլարա 120 չակիրտ տեվամ իթմէքտէ իմիշ։

—Պիր գաչ կիւնէ գատար պիր ճիւմէ տեվարը հիւքիւմէթէ թըշրինը էվվէլ (հոկտեմբեր) մասը վերիլէճէկի մէսմու տըր։

—Օսմանլընը պէյանընա կէօրէ, եանկընն ալտը էֆիրատընընն մասշաթը պիր տերէճէյէ գատար արթըրըլմա, պունուն իչիւն լազըմ կէլէն մէպլաղընն պիր գըսմը սիկուրթա գումբանեալարընտան իսթէնիլէճէք իմիշ։

—Ֆրանսա սէֆարէթի մասլահաթկիզարը Մ. Վիզմ՝ տիւն Պապը Ալիյէ կետէրէք խարիճիյէ նազրը Ասիմ բաշա հազրէթլերի իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Եավերը էքրէմը հազրէթը Բատիշահի Նուսրէթ բաշա հազրէթլերի՝ տիւն Պապը Ալիյէ պիլապիմէ, խարիճիյէ միսթէշարը Ֆախրի պէյ հազրէթլերի իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Մէսմուաթա կէօրէ, Էվգաֆ նէզարէթինճէ ֆիրուսթը գապիլ օլմայան պագը հիսսէլի մահֆիլաթը՝ էվգաֆ սէրկիլերինէ մուդապի հիսէտարլարը էօհտէսինէ թէֆվիզ օլունապիլմէսի հագգընտա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—1301 սէնէի մալիյէսինին (մարտրն) թէգարրուպը մինճասէպէթիլէ ումում տէֆթարը ալինմէյէ հիճապաթընն թէէխիրտէ պըրագըլմըշ, սիւրաթը միւմքինէ իլէ Տիվանը մուհասէպաթա իթասը զըմմընտա լազըմ կէլէնլերէ էմր վերիլմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մէսմուաթա կէօրէ, Բաթրիգը ճէտիտ վէհապետեան Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան հազրէթլերինի տավէթ ու իսթիգպալ իթմէք իւզրէ, բուհանիլերտէն Իգնիրլեան Դեր. Տ. Մատթէոս Սրբազան իլէ Այվազեան Դեր. Տ. Եղիշէ վարդապետ վէ Մկրտեան Դեր. Տ. Յովհաննէս քահանայ, վէ ճիմանիլերտէն Երեսփոխան Ամերիկա Ուսումն. Խորհուրդ Ատենապետի Մէզպուրեան Մկրտիչ էֆէնդիթը մէպուսէ նասպ օլընաճագլար տըր։

—

Պու կիւնքի Թէքֆուրտաղը Հէքէյ-ֆէ կազէթասը՝ Բաթրիգը ճէտիտ վեհապետեան Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան հազրէթլերի հագգընտա մուֆասսալ պիր ֆրգրա նէշր իտէրէք, միւշարէյէյհին անասը Միւսլիման օլտրզը հալտէ 14 եաշընտա իքէն խրիսթիյանլըզը գապուլ իթտիկինէ տաիր մէյտանա չըգարրլան բիվայէթլէրին՝ հիւքիւմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան միշարէյէյհին թաստիգը մէմուրիյէթի թէէխիր օլունմասը նիյէթինէ մէպնի էսէրը էնթրիգա վէ զարազ օլտրզընը, վէ բուհանիի միշարէյէյհին աստագի պէնտէկեանը տէվլէթ ու միլլէթէն օլուպ անասը Միսլիման օլմատրզընը, վէ պու բիվայէթին Տէվլէթը Ալիյէ ֆարթը սատագաթընտան նաչի պագը սատագաթսըզլար թարաֆընտան քէնտիսինէ «Միսլիման» լագապը վէբրիվէսինտէն քինայէ օլտրզընը մէնպագը մէվսուգտէն թաստիգ իթմիշ իսուլկինի պիլպէյան, ինթիհապը մէգիւրը թահսին ու սենա իթմէքտէ տիր։

Տ. Յարութիւն Սրբազան հագգընտա պու կիպի եարան վէ եանլը բիվայէթլեր պայրճա Սեռոպա կազէթասընտա նէշր իտիլմիշ օլմաղլա, իչիտիլտիկինէ կէօրէ, Բաթրիգխանէ՝ կազէթաի մէգքիւրտէ նէշր իտիլմիշ իսէ տէ, բուհանիլերտէն Իգնիրլեան Դեր. Տ. Մատթէոս Սրբազան հազրէթլերի հագգընտա մուֆասսալ պիր ֆրգրա նէշր իտէրէք, միշարէյէյհին անասը Մի

ԻՆԿԻԼԻԶ ՕՐՏՈՒՍՈՒՆՈՒՆ ՊԷՕՅԻՒՔ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷԼԷՐԻ

6

ԱԶԻՆԳՈՒՐ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

Սապահ օլտուղտան սօնրա խայլի վագըթ կէչմիշ իքէն, էլան Ֆրանսըզլար ինկիլիզ օրտուսու իւզէրինէ հիւճում իթմէտիքլէրինտէն, Գրալ Հէնրի քէնտիսի քէնտի քիւչիւք օրտուսու իլէ անլէրին իւզէրինէ հիւճում իլէ մէյէ վէ պիր ան էվվէլ եա ալթ եա իւսթ, իչի պիթիրմէյէ գարար վէրտի։

Ինկիլիզ գրալը էվվէլ էմրտէ իքի քիւչիւք ֆըրգա եօլա չըգարտը։

Պունլար կիզլիճէ իլէրուլէյիպ, պիրիսի Ֆրանսըզ օրտուսունըն սօն ճէնահընտա, վէ պիրիսի տախի անըն արգա թարաֆընտա պուսույա կիրէճէքլէր իտի։

Վէ չինքի օլ քիւլլիյէթլի Ֆըրանսըզ օրտուսու, իքի օրման արասընտա սըգըշմըշ իտի, իմտի մէզքիւր իքի խաֆի ֆըրգալարըն կիտիպ պիրէր սիրէր ալթընտա պուսույա կիրմէլէրի տէ գօլայ օլտու։

Մուհարէպէյէ պաշլանըր պաշլանմազ պու խաֆի ֆըրգալար, կիզլէնտիքլէրի եէրլէրին պաղտայ անպարլարընա վէ էվլէրէ աթէշ վէրիպ Ֆրանսըզլարը չաշըրթմաեա կէթիրէճէքլէր իտի։

Օլ վագըթ Ինկիլիզ գրալը, քէնտի 8300 նէֆէր ասաքիրինէ «ա՛րշ իլէրի» էմրինի վէրտի քի, պիւթիւն օրտու թարաֆընտան ծիւքսէք սէսա իլէ մէզքիւր էմր աչըլանտը։

Իքի օրտունըն արա եէրլինտէքի մէսաֆէ, պիր չէյրէք միլ գատար եօգ իտի։

Ինկիլիզլէրին էօն խաթթը օգ մէնզիլինէ կէլտիյինտէ, սիվրի գազըգլար տէրհալ եէրէ տիքիլտիլէր, վէ պունուն արգասընտան ... տըզլարընտա, էվվէլինտէն կիզլէնմիշ կիտիպ Ֆրանսըզլարըն եան վէ արգա թարաֆլարընտա կիզլէնմիշ օլան ֆըրգալար տախի քէնտի թարաֆլարընտան պիրէր եայղարա գօպարտըլար, վէ անի վագըթտա Ֆրանսըզլարըն իւզէրինէ հէմ էօնտէն վէ հէմ տէ արգատան եաղմուր կիպի օգ եաղտըրըլմաեա պաշլատը։

Ֆրանսըզլար տէրհալ պին իքի եիւզ նէֆէր սիւարի իլէ Ինկիլիզ օգճուլարը իւզէրինէ հիւճում իթտիլէր իսէ տէ, օգլարըն չիտտէթինէ տայանամամալըպ պիր մըգտարը եէրէ սէրիլմիշ օլուպ, կէրի գալանլարը կէրի չէքիլմէյէ մէճպուր օլտուլար։

Ֆագաթ պունլար էօյլէ պիր նիզամսըզ սուրէթտէ գաճմագտա իտիլէր, վէ վուրուլմուշ օլան աթլար տախի էօյլէ պիր չըլղընլըգլա պաշլարընը ալըպ կիթմիշլէր իտի քի, գաթէն տար վէ միւնասէպէթսիզ պիր եէրտէ սըգըշմըշ օլան Ֆրանսըզլարըն էօն ֆըրգասը տախի պօզուլտու վէ պիր գարմագարըշըգլըգ տըր հուսուլէ կէլտի։

Ինկիլիզ օգճուլարը Ֆրանսըզլարըն պու հալինի կէօրտիւքլէրինտէ, տէրհալ գազըգլարընը թօբրագտան չըգարարագ վէ օգ եայլարընը արգալարընա տագարագ պալթալար իլէ անլէրին իւզէրինէ տիւշտիւլէր, պէտէն պէտէնէ պիր մուհարէպէ տիր պաշլատը. արթըգ նէ նիզամ գալտը նէ գօմանտա, Ֆրանսըզլարըն աէր գօմանտանը վուրուլուպ եէրէ սէրիլտի, վէ գաթէն ինթիզամսըզլըգ պօզուլմուշ օլան էօն խաթթ ֆիրարա պաշլայըպ իքինճի խաթթըն իւզէրինէ տիւշտի։

Ֆրանսըզ օրտուսունըն իքինճի խաթթը տէրհալ սըրալարընը աչըպ ֆիրարիլէրի իչէրի գապուլ իթտիքտէն սօնրա, չու պիր ավուճ քիւսմախ ինկիլիզլէրին թէրպիյէսինի վէրմէք իչին թէքրարէն ալայլարընը թէշքիլ իթտիլէր։

Պաշլարընտա Գրալ Հէնրի պուլունան ինկիլիզլէր, Ֆրանսըզլարըն իքինճի խաթթը իլէ տէ եիւզ պէ եիւզ կէլտիլէր։

Իշթէ ասըլ մուհարէպէ տախի օլ վագըթ պաշլամըշ իտի։

Ինկիլիզ գրալը քէնտիսի էն թէհլիքէլի եէրլէրէ սօգուլուպ, գարտաշը տախի վուրուլարագ աթտան աշաղը տիւշտիւ, վէ էքէր Գրալ Հէնրի ֆէտաքեարանէ ճէսուրլուգլա գարտաշընը մուհաֆազա իթմիշ օլմասա, միւմաիլէյհ եա էօլտիւրիւլէճէք, եա էսիր էտիլէճէք իտի։

Ֆրանսըզլարըն իքինճի գօմանտանը Տիւք տը Պրապան տախի վուրուլուպ էօլտիւ։

Պունուն իւզէրինէ օն սէքիզ նէֆէր Ֆրանսըզ շէվալիէլէրի, Գրալ Հէնրիյի եա էսիր թութմագ եա եօգսա էօլտիւրմէք իչին եէմին իթտիքլէրի, էլլէրինտէ պիր պայրագ պուլունտուգլարը հալտէ միւհաճիմէ իթտիլէր, վէ ֆիլ վագը ինկիլիզ Գրալը էօյլէ պիր չիտտէթլի սուրէթտէ պալթա իլէ վուրուլտու քի, սալլանարագ տիզլէրի իւզէրինէ եէրէ չէօքտիւ վէ էքէր էթրաֆտան տէրհալ իմտատ էթիշմէսէ օ անտէ իշի պիթմէճէք իտի։

Մէրգումուն օն սէքիզ նէֆէր Ֆրանսըզ շէվալիէլէրինտէն հիչ պիրիսի սաղ գալմատը։

Պունուն արգասընտան Տիւք տ'Ալանսօն ինկիլիզլէրի եարարագ Գրալ սանճաղընա տօղրու պիր հիւճում իթտի. պիր պալթա գարպը իլէ ինկիլիզլէրին Եօրգ Տիւգասընը եէրէ տէվիրտի, վէ Գրալ Հէնրի քէնտի ագրապասընըն իմտատընա գօշտուղունտա Տիւք տ'Ալանսօն միւշարէյլէյհին գաֆասընա տօղրու տախի պիր պալթա սավուրարագ, պիր պարչասընը ուչուրտու։

Ֆագաթ պու իքինճի զարպ, տ'Ալանսօնըն սօն զարպը իտի։

Ինկիլիզլէր տէր հալ քէնտի էթրաֆընը սարտըլար, վէ էօյլէ միւ քէնտի հուզուրընտա կէօրտիւլէր, Գրալա խիթապէն «Սիզէ թէսլիմ օլուրում» տէյին Տիւք տ'Ալանսօն ըմը պաղըրտը։

Գրալ Հէնրի տէր հալ էլինի մէրգումա տօղրու ուզատըր իսէ տէ, արթըգ իշ իշտէն կէչմիշ իտի։

Տիւգը միւմաիլէյհ թամ օ սըրատա վուրուլուպ եէրէ սէրիլմէքտէ իտի։

Տիւք տ'Ալանսօնուն վէֆաթը մուհարէպէյէ խիթամ վէրտի։

Ֆրանսըզլարըն պիրինճի վէ իքինճի խաթթլարը քեամիլէն մաղլուպ օլմուշլար իտի։

Էլան ինկիլիզլէրին իքի գաթ մըգտարընտա պուլունան իւչիւնճի խաթթ իսէ, օլ վագըթտա տէքլին ասլա գըլըճընը գընընտան տախի չըգարմամըշ օլտուղու հալտէ սըրթընը տիւշմէնէ չէվիրիպ ալայ ալայ թէքլէրէ պաշլատը։

Պէլքի հիչ պիր մուհարէպէտէ, պու Ագինգուր մուհարէպէսինտէ օլտուղու գատար Ֆրանսըզ ասըլզատէլէրի թէլէֆ օլմամըշլար իտի։

Ֆրանսա գրալընըն էն եագըն ագրապալարընտան եէտի նէֆէր, վէ սայիր եիւզ եիրմի նէֆէր տախի պէյօլիւք Ֆրանսըզ ասըլզատէլէրի մէյտանը հարպտա եէրէ սէրիլտիլէր, վէ աշաղը եէտի պին նէֆէր քիպարզատէլէր, շէվալիէլէր, վէ ամի Ֆրանսըզ ասաքիրի թէլէֆ օլմուշլար իտի։

Ինկիլիզլէրին էլինէ էսիր տիւշէնլէր տախի պէքչօգ օլուպ, Տիւք տ'Օրլէան, Գօնթ Րիշմօն, Մարէշալ Պուսիգօ, Տիւգ տը Պուրպօն, Էօ, Վանտօմ, Հարգուր, վէ Գրաօն գօնթլարը տախի պունլարըն միանընտա պուլունմագտա իտիլէր։

Ինկիլիզլէրին իսէ պին ալթը եիւզ նէֆէր թէլէֆաթը օլուպ, Սըֆօլգ Լօրտու, վէ Եօրգ Տիւգասը տախի էօլմիւշլէր իտի։

Տիւգ տ'Օրլէան, պիր էօլիւ եըղընը ալթընտան չէքիշտիրիլիպ տիշարը չըգարըլմըշ վէ սօն տէրէճէտէ մէյուս պիր հալտէ իտի։

Գրալ Հէնրի միւշարէյլէյհին պու հալինի իշիթտիքինտէ տէրհալ գօշուպ եանընա կիթտի, վէ անը թէսէլլի իթմէյէ չալըշարագ «Նա՞սըլ սըն եէկէն. նէ՞ իչին եէմէք եէմէյի վէ սու իչմէյի րէտտ իտէյօրսուն» տէյու սուալ իթտի։

—Աճըլըգտան էօլմէյէ գարար վէրմիշիմ տիր—ճէվապ վէրտի Տիւք տ'Օրլէան, պաշընը աշաղը սալըգարագ։

—Խա՛յր. խա՛յր, տէտի ինկիլիզ գրալը, միւլայիմ սուրէթտէ, քէյֆինի եէրինէ կէթիրմէյէ պագմալըսըն. Էկէր Ճէնապը Հագգ ֆիւթուհաթը պանա իհսան իլէմէյէ հիմմէթ պույուրտու իսէ, մահզա պէնիմ չախսի լիաքաթըմ իչին օլմայըպ, իլլա Ֆրանսըզլարը միւճազաթ գըլմագ իչին իտի. Էկէր հէր իշիթտիքլէրիմ սահիհ իսէ, Ֆրանսատա հիչ պիր վագթ չիմտիքի կէօրիւլմիւյէ գատար ֆէնալըգլար կէօրիւլմիւշ օլմատըղընտան, Ճէնապը Հագգըն գազապը Ֆրանսայա գարշը թահրիք օլունմուշ իտի—

Ինկիլիզլէր, էլէ կէչիրմիշ օլտուգլարը քիւլլիյէթլի ղանիմաթլարըն խիւքիւ ալթընտա էզիլէճէք տէրէճէտէ հարէքէթէ պաշլադըլար, աղըր աղըր վէ ֆիւթուհաթլա Գալէ չէհրինին եօլունու թութտուլար։

Իշթէ պու օլտու Ագինգուր մուհարէպէսինին նէթիճէսի։

Ինկիլիզլէր, Քրէսիտէ վէ Պուաթիէտէ օլտուղու կիպի, իչպու տէֆասը օլարագ, քէնտիլէրինտէն էգսէր սէքիզ գաթ զիաթէ քիւլլիյէթլի օլան Ֆրանսըզ օրտուսունու ֆէթհ իլէ միւյէսսէր օլմուշլար իտի։

Գրալ Հէնրի պատէհու ինկիլիզ թէխթըյա կէլիպ, հէր սընըֆ էհալի թարաֆընտան պէյօլիւք ալգըշլար իլէ գարշըլանտը, վէ պարլամէնթօ, մուհարէպէյէ տէվամ իթմէք իչին հէրնէ թալէպ իտէր իսէ մէմնունիէթլէ քեամիլէ իլէ իթա գըլընաճաղընը պէյան իլէտի։

Իքի սէնէ սօնրա Ինկիլիզ Գրալը Ֆրանսատա թէքրարէն մուհարէպէյէ պաշլայըպ, պու տէֆա օրտուսու, 46000 նէֆէրտէն իպարէթ իտի։

Ֆրանսա Գրալը, սուլհ խախօտ հիչ տէյիլ իսէ միւթարէքէ օլունմասընը թալէպ իլէտի իսէ տէ, Գրալ Հէնրի ալթընըզ իւչ չարթ իլէ սուլհ իւթէպիլէճէյինի պաղլուրանէ պէյան իթտի։

Մէզքիւր չարթլար չունլարտան իպարէթ իտի։

1. Ֆրանսա Գրալընըն քէրիմէսի Բրէնսէս Գաթէրին քէնտիսինէ զէվճէ օլաճագ իտի։

2. Քէնտիսի տէր հալ Ֆրանսա Նալիպի (Խնամակալ) իլան իտիլմէլի իտի։

3. Գրալ Շարլ վէֆաթ իթտիյինտէ, Ֆրանսա թախթը տախի քէնտի մալը օլաճագ իտի։

Պու աղըր չարթլար գապուլ օլունամայաճաղընտան, Գրալ Հէնրի տէրհալ Նօրմանտի էյալէթինին գալէլէրինը մուհասէրէյէ ալտը։

Ֆագաթ պու գալէլար օլ գատար չօգ վէ օլ գատար գուվվէթլի իտիլէր քի, անլէրի գապթ իլէմէք խայլիճէ վագթէ միւհթաճ օլտու։

Ինկիլիզ Գրալը պունլարը քէնտի գապզընա կէչիրտիքտէն սօնրա, 1419 սէնէսի յունվարըն 19 ընտա, ֆիւթուհաթլա Րուէն չէհրինէ կիրտի։

Միւշարէյլէյհ հայրէթլէրի պատէհու Ֆրանսանըն թա իչէրիլէրինէ գատար իլէրու եիւրիւյէրէք, արթըգ իսթէտիյի կիպի Ֆրանսա Գրալընա վէ Հիւքիւմէթինէ էմիրլէր վէրմէյէ պաշլատը։

Մ՛աղլուպ Ֆրանսա Նիհայէթ Ինկիլիզ Գրալընա թէսլիմ օլտու։

1420 սէնէսի յունիսին Զօինտէ, Ինկիլիզ Գրալը Հէնրի, Շամբանը էյալէթինին մագարրը պուլունան Թրօյ չէհրինին Սէն Ժան քիլիսէսինտէ, Ֆրանսա Գրալընըն քէրիմէսի Բրէնսէս Գաթէրին իլէ ագտը իզտիվաճ իլէտի։

Ֆէրտասը սէնէսի Պէնտէկոսթէ կիւնիւնտէ տախի Ֆրանսանըն չիֆթէ գրալլարը, եանի Ֆրանսըզ Շարլ իլէ Ինկիլիզ Հէնրի, տէպտէպէյի քեամիլէ իլէ պիրլիքտէ Բարիզ չէհրինէ կիրտիլէր, վէ իքիսի տախի, գրալլըգ թաճլարը պաշլարընտա օլտուղու հալտէ, Լուվր սէրայընտա, Ֆրանսա ասըլզատէկեանընըն ուպուտիյէթ վէ թէպրիքլէրինի գապուլ իթտիլէր։

Ինկիլթէրրա Գրալը Հէնրի նիհայէթ քէնտի միւրատընա նայիլ օլուպ աթալարընըն խատասընը եէրինէ կէթիրմիշ, վէ Ֆրանսա գրալլըղը թաճընը տախի պաշընա գօյմըշ իտի։

ՊԻՐ ՄՈՒԹԱԼԱՅԻ ԱՃԻԶԱՆԷ

Պունտան պիր գաչ սէնէ էվվէլլէրինէ գատար Ֆրանսըզ միւէլլիֆլէրինին եազտըգլարը րօմանլար իլէ, չիմտիքի իւտէպայի մէչհուրէնին գալէմէ ալտըգլարը րօմանլար պէյնինտէ պիր ֆարգ օլտուղու, պու միսիլլու ասարը միւֆիտ միւթալաասըյլա մէչղուլ օլանլար նէզտինտէ մալիւմ վէ միւսէլլէմ տիր։ Ալէքսանտր Տիւմա, Էօժէն Սիւ վէ Բօլ Ֆէվալ վէ էմսալի մէշհուր մուհարրիրլէրին էսէրլէրինի գրաաթ իւթէճէք օլուրսագ, էօյլէ չէյլէր կէօրիւր վէ իշիտիրիզ քի, սահիհ օլակէլմէսինէ հիւքմ իթմէք չէօյլէ տուրսուն, հաթթա էօյլէ վուգուաթը խայալ պիլէ իթմէք պէք միւշքիլ կէօրինիւր։ Պու մուհարրիրլէր, թէէլլիֆաթը վագըալարընը ինթիխապ գըլմագլա, մագսատլարը գարիինլէրինի ալտաթմագ օլուպ գանն ու զէհապընա վարմագ, պէք ապես օլուր։ Մուհարրիր՛ պուլունտուղը ասրըն խալգընըն թէլէգգիուգ իտէկէլտիկի սուրէթտէ թէէլիֆաթ մէյտանա չըգարմագ թարաֆընը պիհագգըն իլթիզամ իթմէյէ պիր թէրէճէյէ գատար մէճպուր օլտըղընտան, օ ճիհէթլէ սարֆը գիւճ իտէր։ Գըրգ գույրուգլու պիր ճանավար օլամագ, վէ եէրէ պիր գազմա սալըրըմագլա միլեօնլարճա ալթուն չըգարըլամագ, վէ կէօզքէլի եըլտըզլար եէրէ տէօքիւլիւպ տէ, հէր քէս լէպլէպի տանէսի կիպի ավուճ ավուճ թօբլայամագ, վէ իւչ այ տէնիզ իւզէրինտէ աճ սուսուզ եիւզիւլէմէգ, վէ պիր ինսան պիր նէֆէսլէ իքի արսլանը եէրէ տէվիրմէմէգ օլտուղը՛ եազան մուհարրիր տախի պանա պիլտիրի հալտէ, պու միսիլլու խայալաթլա եինէ սահիֆէլէր տոլտուրուր, ֆագաթ չի չարէ քի, պունտան լէզզէթ ալընտըղընը կէօրէրէք սարֆը նազար իտէմէզ։ Եագըն վագըթլարա գատար պու միսիլլու րօմանլար րաղպէթ պուլմագտա իտի։

Ալէքսանտր Տիւմանըն Լէ Թրուա Մուսգըթէր վէ Լէ Մօնթէգրիսթօ Բարի Նամ րօմանլարը սաիր տահա զիյատէ լէթաֆէթլէ եազըլմըշ րօմանլարտան չօգ ... միւչ օլտուղը, վէ Էօժէն Սիւնին Եահուտի Սէրսէրի Միւսթէր կինանաշլար նամ րօմանը թէէլիֆաթընըն էն միւթէպէյյէլէրինտէն պիրի օլտուղու հալտէ, տիւքքաթլէրինտէն ագ բաղպէթ պուլմուշ տըր։

Պիր գաչ սէնէլէրտէն պէրու իսէ, պու սիյագտա, եանի պէյօլէ տըր սըզմազ միւպալաղալը վուգուաթլար իլէ տօլու օլան րօմանլար հաղգընտա օլան րաղպէթ, ուսուլմիւյէ եավաշ եավաշ թէտէննի իթմէքտէ օլտուղունու կէօրէն մուհարրիրլէր միւչչէհէտ իթթիքլէրինտէն, թէէլլիֆ իւտէքլտիքլէրի րօմանլարը, պիւթապէթիւն պուլմագ գայլա տէօքմէկէ մէճպուր օլմուշլար տըր։

Էմիլ Րիշպուր, Ժիւլ Գլարսի, Ատօլֆ Պէլօ, Ալֆօնս Տօտէ, Ժօրժ Օհնէ, Շէրպիւլիէ նամ րօմաննիւիսլէրին չու պէչ ալթը սէնէլէրտէն պէրու գալէմէ ալտըգլարը վէ էվվէլ էմրտէ Ֆէյէրօ, Թան, Լէ Ֆիգարօ վէ էմսալի Բարիզին էն մէշհուր կազէթալարընա թէֆրիգա մագամընտա վէրտիքլէրի րօմանլարը նազարը թէտգիգտէն կէչիրէճէք օլուր իսէք, պալաթէ թաաճճուպ իթմէյիզ, զիրա ...

(429)

ԳՕՆԹԷՍ ՍԱՐԱ

ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ

ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

Պլանշ իլէ Սէվրագըն մահզուն մահզուն, վէ մունճուպ մահճուպ, եավաշ եավաշ եանընա եագլաշմագտա օլտուգլարընը Սարա ուզագտան կէօրտիւքտէ, սինիրլարը չարըմագա պաշլատը իսէ տէ, սէպաթ վէ մէթանէթի էլտէն պըրագմայըպ, վէ պիր նազարը հիտտէթլէ իւզլէրինէ պագըպ, սաթէճէ պաշընը էյմէքլէ իքթիֆա իլէ վէրիլէն սէլամը ալտը։ Հիչ պիրինին աղզընտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգմատը։ Սարա՛ գարուսա կիրտիքտէն գատար արգալարընտան կէօզլէտի վէ գարուտան տըշարը չըգտըգլարընտա, հէման սըչրայըպ բէնչէրէնին էօնիւնէ կիթտի։ Պլանշ իլէ Սէվրագ, քէնտիլէրինէ պէքլէմէքտէ օլան արապայա պինտիլէր, վէ արապանըն գարուսը գապանըպ, տէրհալ մուֆարագաթ իթտիլէր։

Սարանըն կ. օզլէրինի պիր գարանլըգ տըր գապլայըպ, տայանաճագ պիր եէր արատը վէ օտասընա կիրիւէն գարունըն չըթլաղընա եաբըշտը։ Նիհայէթ տուրա պիլտի, օտասընա գատար սիւրիւնէ սիւրիւնէ կիտիպ, սանտալյէլէրտէն պիրինին իւզէրինէ աթըլըվէրտի։ Պիր միւտտէթ հիչ պիր ապասընը գըմըլտատամայարագ գալտը իսէ տէ, մուախխարէն պիրտէն բէրիշանիւ գիհնի տաղըլըպ, հէր նէ գատար գուվվէթի պէտէնիյէսինտէ գաավ ու ֆիւթուր հիճրէտազ իտի իսէ տէ, գուվվէյի գիհնիյէսի րէֆթէ րէֆթէ քէսպի մէթանէթ իտիպ, տէհչէթլի պիր սըգլէթի գալպ իլէ հէր չէյին պիթմիչ օլտուղընա, վէ պունտան պէօյլէ պիր կէօնա իւմիտ քէօշէսի գալմատըղընա իքնաաթ օլտու. սէվտիյի քիմսէնին էլտէն ուչուպ, պիր պաշգասընըն զէվճի օլտուղընը վէ իքիսի պէյնինտէ պիր խաթըրլըգ գալմագ իլէ պիր ... ըրտիյի ... այրըլըգ պիր խայլ իսէ ... օլտուղընը տա կէօրիւպ ... օլաճագ ... իւմիտ ... սէվապ ... գարպընը պիլէ գալմատը ... գըլընաճաղը ... մուհաֆազա օլունամայաճաղընը, վէ օլ տիրիլէր, մահճուպ, վէ չայանը նիւվազիշ օլան Պլանշըն, քէնտի կիպի իխթիյարլանմըշ, ֆարըլմըշ, վէ մէթրուք պիր գարընըն եէրինէ գաիմ օլարագ, Սէվրագըն գուճաղընա տիւշէճէյինի խաթըրընա կէթիրտիքտէ օ տէրէճէ մուզտարըպ օլմագտա իտի քի, պու ըզտըրապ եիւզիւնտէն էօլիւպ կիտէճէյինի գավիէն իւմիտ իթմէքտէ իտի։ Անճագ հասըպ էլ չիվէի գատէր, էօյլէ տախի եագլաշաճագ եէրտէ տահա զիյատէ Սարատան եըրագլանմագտա վէ տահա պիր թագըմ միհն ու մէշագգաթ չէքմէք իւզրէ, հայաթը ուզանմագտա իտի։

Շու իքի նէվճիվանըն պիրպիրլէրինէ աչըգանէ սարըլարագ կէլտիքլէրինի կէօրիւյօր, վէ սէօզլէրինին ֆըսըլթըսը վէ ալըպ վէրտիքլէրի պուսէլէրին չաբըրթըսը գուլագընա վարըր, օլույօր կիպի զանն իտիպ, Սարայը եէնիտէն պիր հիտտէթ տիր ալտը, վէ տիւննասընտա պիր տանէ պիլէ միւրուվվէթլի էլէմանտան ալմըշ օլան Պլանշըն չու մուգաֆֆէրիյէթինտէն միւթէֆիտ վէ միւթէլէզզիզ օլմասընա միւսաատէ վէ պունճա թէհտիտատէն սօնրա, օնա աֆվ իտիպ իթմէյէճէյինի, Սարա արըգ ու ամիգ թէֆէքքիւր էյլէտի. վէ քէնտինճէ ախըր ինթիգամ իթմէք բէք գօլայ օլտուղունա գանաաթ հասըլ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, հէման այաղա գալգտը վէ աճէլէթէն սէթէֆ գաբըը պիր չէքմէճէ աչըպ, իչինտէն Բիէրին Ճ. գաիրտէ կոլլունտըղը սըրասընտա ճէվապէն վէ մուխթասարէն եազմըշ օլտուղը պիր գաչ մէքթուպլար չըգարտը, վէ պունլարտան եալընըզ պիրինի Գօնթա կէօսթէրէճէք օլսա, արզուլէտիյի ինթիգամը տէրհալ ալտըրըլաճաղընա գարար վէրտի։

Րէզիլ ու րըսվայ իտիլմիշ օլան զէվճին նամուսընը թամիր իթմիշ օլան քիմսէյէ չէտիտէն միւճազաթ իտէճէյինէ էմին օլուպ, Գանալհէյլ սէրայընտա չիչէք գըշլաղընտաքի վուգուաթըն իւզէրինէ կէլտիկի սըրատա, Գօնթուն տիւչար օլմուշ օլտուղը հիտտէթի խաթըրընա, վէ էլլէրինի սըգը սըգը սըգտըղընը Սարա կէօզիւ էօնիւնէ կէթիրտի։ Գօնթ կիպի ճէսուր պիր ասքէր վէ քիպար պիր ասըլզատէնին, պիր մաչուգ թարաֆընտան նամուսունա կէթիրիլէն լէքէյի տէֆ իտիպ չըգարմագ խուսուսընտա թէրէտտիւտ իթմէյէճէյինի վէ պէնտէնհալ գան տէօքիւլէճէյինի Սարա քէչֆ իտէր իտի։ Քէնտի էլինտէն գաչմըշ օլտուղու մաչուգը՛ Պլանշըն աղուշը մուհապպէթինտէն չէքիպ ալմագա վէ էվլէնիր էվլէնմէզ անը գօճասըզ տուլ պըրագմագա մուվաֆֆագ օլապիլտիյի թագտիրտէ, պէք եօլունտա մուգապիլէի պիլմիլ իթմիշ օլաճագ իտի։ Զիրա Պլանշ Սէվրագըն էլինտէն ալտըղըն գապլագ ալթունի ... միշ օլաճաղընը տուվշէրէք, սըֆաթընտա միւնասէպէթսիզլիք պիր մէյտանա չըգաճագ օլտուղուն խայալըն գըլմագը Պլանշըն ... նիէմին ալտաթան ... ։

Մասալըն իւզէրինտէն պիր թապագա քեաղըտ ալըպ, սիւրաթլէ չու վէճհ իլէ եազտը. «Պէն գարըլարըն էն գապահաթլըսը վէ էն պէտպախթը յըմ. իւլէ էյլէտ թէրք վէ ֆէրգաթ իտէյօրում։ Ունութ պէնի Սարա»։ Մէքթուպըն զարֆընը մէօհիւրլէյիպ, իւզէրինի եազտը։ Կէյէթ ուզուն պիր ժանօն կիպի, պաշընը տախի տանթէլտան պիր էօրթիւ իլէ գարայըպ քիւչիւք սալօնտան տըշարը չըգտը. պիր արապա իչինտէ սաատէթ վէ պիր արապա տախի մէչագգաթ իլէ կիւնլէրինի կէչիրմիշ օլտուղը չու տաիրէյի տէօնիւպ մահզուն մահզուն պիր տահա պագտըգտան սօնրա, սուֆայա չըգտը, մէքթուպու թէսլիմ իթմէք իւզրէ պիրիսինի արատը։ Շու սըրատա, միրալայ Մէրլօ պիրլարօ տասասընտան սալօնա կիրմէքտէ օլտուղընտան, Սարա եանընա եագլաշտը։

Ֆրօսար, Սէվրագ իլէ Պլանշըն կիթմէլէրի ագըպինտէ, Սարանըն տախի մէյտանտան գայպ օլմասընտան նաշի, վէսվէսէյէ տիւշար օլտուղընտան, Սարայը կէօզլէմէքտէ իտի։ Պիր գաչ կիւնտէն պէրու իզլէրին բէնկինէ նազարըն գիյասէթսիզլիք կէօրմէքտէ իտի։ Պաշլանըլմըշ օլան միւսաատէմէյէ վագըթ օլտուղը միւնասէպէթլէ միւէլլիֆին հէր ճիհէթինէ ֆէվգէլատէ տիգգաթ իտէր իտի։ Սա. անըն սըֆաթընտա պագըրտըղը, գօրգար մըթէրէ իտի։ Ճէսիմ պիր ֆէլաքէթ վուգու պուլաճաղընը էյիճէ հիսս էյլէմէքտէ օլտուղընտան, հէր հալտէ էօնիւնի ալմագ էվվէլայէ տիւշտի։ Էն ուֆագ պիր սէսէ գուլագ վէրէրէք, էն ճիւզի պիր հարէքէթի քէմալը տիգգաթ իլէ կէօզլէյէրէք, Գօնթէսին տաիրէսի ճիվարընտա տօլաշըր տուրուր իտի։ Պիր գարու բէյտէսինին արգասընտա սիբէրլէնմիշ օլտուղու սըրատա Գօնթէսին քիւչիւք սալօնտան տըշարը չըգտըղընը, Մէրլօյու գարշըլատըղընը կէօրտի։

սըզմագ վուգուաթըն հիչ պիրինի կէօրէմէյիփ, հադիգէթէ մագբուն հալլէր կէօրիւրիւզ վէ օգուրուզ։

Աճիզլէրի կիպի զայէթ ատի պիր միւթէրճիմին վազիֆէսի, մէնպաը իլմ ու թէրպիյէ, վէ մէրքէզէ մէարիֆ օլան Էվրօբատա, ֆէվգ էլ ատէ բազպէթ պուլմուշ օլան պիր ռօմանը ինթիխապ իտիպ տէ, իգթիտարը տաիրէսինտէ թէրճէմէ վէ բիչլի նազարը միւթալաայա գօմագտան իպարէթ օլտուղունա պինաէն, մուգատտէմա տախի արզ օլունտուղը վէճհ իւզրէ, Բարիզին Իւփ-Պիւբ-ըն կիպի տիւնեաանըն հէր թարաֆընա եայըլմըշ օլան պիր կազէթանըն թէֆրիգա մագամընտա տէրճ իթտիքտէն սօնրա, չիմտիյէ տէկին եւիզ եւրմի տէօրտիւնճիւ տէֆա օլարագ պասըլմըշ օլան, Ժօրժ Օհնէնին Գօնթէս Սարա նամ ռօմանընը ինթիխապ վէ թէրճէմէյէ իգթիտարը աճիզանէմ տաիրէսինտէ միւպաշէրէթ վէ տէվամ իթմէքտէ իմ քի, 4—5 կիւնէ գատար խիթամ պուլաճագ տըր, Իսթար մագամընտա օլարագ չունու տախի իլավէյէ մէճպուրըմ քի, մումաիլէյհ Ժօրժ Օհնէնին Գօնթէս Սարա իլէ սաիր իւչ գըթա ռօմանլարը պէր վէճհի պալա, հէր պիրի էն մէշհուր կազէթալարա տէրճ իտիլտիքտէն վէ մուախխարէն եւիզ եւիզ էլլի պինլէրճէ այրըճա պասըլըրըպ սաթըլտըգտան սօնրա, օյուն չէքլինէ գօնուլարագ, հէր պիրի Բարիզին էն միւթէպէր թէաթրօսունտա եւիզ եւիզ եւրմի տէֆալար օյնանմըշ վէ էլան տախի օյնանմագտա տըր։

Շուրասընը տախի իլավէ իտէրիմ քի, պիր միւթէրճիմ իչին էօյլէ տէւզմէ եալանլարը վէ խաեալի վուգուաթլարը թէրճէմէ իթմէք նէ գատար գօլայ իսէ, Գօնթէս Սարա վէ էմսալի գէմանը հազըր ռօմանլարընըն հավի օլտուղլարը միւթալաաթը ֆէյլէսօֆանէ վէ հըքմիյէթլը թարիֆաթըը թէրճէմէ իթմէք օ գատար միւշքիւլ տըր։

Շու մուգատտէմէտէն մագսատըմ նէ օլտուղըը անլաթայըմ, Ֆէմալի թէէսսիւֆլէ արզ ու պէյանէ մէճպուրում քի, մէգքիւր Գօնթէս Սարայը օգույանլար իչինտէ ֆիլ վագը բէք ճիւզի օլարագ, էօյլէ զաթլար տախի պուլունմուշ քի, «Պու նէ՞ սըլ ռօման, իչինտէ Սարա իլէ Սէվրագըն մուհապպէթինտէն պաշգա պիր չէյ եօգ. քիթապ պիթէյօր, Նէրէտէն պաշլատը խաք եինէ օրատայըզ։ իչինտէ էօյլէ ֆէվգ էլ ատէ վուգուաթ տէնիլէն չէյին էսէրի եօգ, պաշտան սօնունա գատար վուգուի ինթիզալտէն օլան պիր հիքեայէ, պիզ պունտան պիր լէզզէթ ալամատըգ. իչինտէ էօլէն եօգ, տիրիլէն եօգ, օրմանտա դոյայ օլան եօգ» տէմիշլէր։

Վագըա, արզ իթտիյիմ միսիլլու պէօյլէլէր տէ բէք ճիւզի օլարագ պուլունմուշ իսէ տէ, նէ չարէ քի պուլունմուշ, խասսէթէն ռօման օգումագ նիյէթիլէ կազէթէ ալմագտալար իքէն, Գօնթէս Սարատան լէզզէթ տույմատըգլարընտան տօլայը, թէչէքքիւր իթմիշլէր։

Շիմտի պէնտէնիզ կիպի պիր ճահիլին պու ռօմանը մէտհ ու սէնա իթմէսիլէ, միւէլլիֆինին գատր ու հայսիյէթի արթմագ օլմատըղը միսիլլու, օգույանլարտան պիր գաչ քիշինին արզըմայըշլարը միւէլլիֆին շան ու չէօհրէթի ինգըրազ պուլամազ. պէօյլէ պիր չէյի խաթըրտան կէչիրմէք խաթայի ազիմ տըր։

Գունուն իլէ պէրապէր, Գօնթէս Սարատան մէմնուն օլմայանլարը տա խօշնուտ իթմէք խութէրիմ. լաքին մէգքիւր ռօմանտան միւթէէզզիզ օլան էքսէրիյէթը Ճէտմէյի տէ կէթիրիփ թէրվիճ իտէմէմ. չիւնքի շիմտի շիքեայէթ պիր իքէն սօնրա պին օլուր։

Միւէլլիֆը մումաիլէյհին տիկէր պիր էսէրինի թէրճէմէյէ պաշլամըշ իքէն Թաթիլ իթմէկէ մէճպուր օլտում, չիւնքի, պէնտէնիզ քէյֆիմէ, պիլա մէնֆաաթ ռօման թէրճէմէ էտէճէյիմ տէյու, պիր քիմսէնին չիքեայէթ իթմէսինի թէրվիճ իտէմէմ. Պիլմէմ քի, պունտան մուգատտէմ Լիմօնճեան էֆէնտինին մէյտանը ինթիշարէ չըգարմըշ օլուպ, էքսէրիյէթին բազպէթինի պի հագգըն գազանմըշ օլան Թէլիֆաթը տախի պէօյլէ ճիւզի իթիրազլէրէ հէտէֆ օլմու՞շ մը տըր։ Անճագ էֆքեարը ումումիյէյէ խըզմէթ իթմէք բէք միւշքիլ օլտուղընը պիլտիկիմիզտէն, պու միսիլլու իթիրազաթտան բէք զիյատէ ֆիւթուր իթմէզուք տէ, խօշնուտիւ ումումիյի տէ իլթիզամ իթմէք խիթէտիյիմիզտէն, պու տէֆա էօյլէ պիր ռօման ինթիխապ իթտիմ քի, զիհնլէրէ հայրէթ վէրէճէք վուգուաթը ճամի օլտուղը ճիհէթլէ, պիր կիւնտէն օ պիր կիւնէ կազէթանըն պիր ան էվվէլ չըգմասընա պէքլէթիրէճէք տէրէճէտէ ճալիպի մէրագ վուգուաթլարտան միւրէքքէպ տիր, Պու ռօմանըն իսմի,

ԳԸԶԸԼ ՍԻՀԻՐԲԱԶ

օլուպ, Ֆրանսըզ միւէլլիֆը պէնամը Քսավիէ տը Մօնթէբէնին ասարը մէշհուրէսինտէն պիրի տիր քի, Գօնթէս Սարանըն իւչ պէշ կիւնէ տէկին խիթամ պուլտուղը աքապինտէ պէտ վէ միւպաշէրէթ օլունաճագ տըր։

Ա. ԱԼԻՔ

ԽԱՐԹՈՒՄԸՆ

ԾՈՒՏՍԱՆԼԸԼԱՐ ՆԷՏԻՆԷ ԿԷՋՄԷՍԻ

Տէյլի-Թէլէկրաֆ կազէթասընտա պէրվէճհը աթի օգունմուշ տըր։

Տիւնքի բօսթա իլէ Էվրօբատան ալընան կազէթալար՝ Խարթումըն թէսլիմի հագգընտա էբէյճէ թաֆսիլաթ վէրիյօրլար։ Իշպու խապէր՝ ալաֆը. փէտրը. վարըն 4 ինճի կիւնիւ Ինկիլթէրա գապինէթօսընա վասըլ օլմուշ տըր։

Սըր Չարլս Ուիլսըն՝ Խարթումըն աճվալինտէն մալումաթ ալմագ իւզրէ, կօրտօն բաշա Թարաֆընտան կէօնտէրիլէն 2 վաբօր իլէ ալաֆը. յանվարըն 24 ինճի կիւնիւ Մէթէմմէտէն հարէքէթ իթմիշ տիր, Ինկիլիզ ֆըրգասի ասքէրիյէսի Հալֆայա նամ մահալէ մուվասալէթինտէ, 4 գրուբ Թօբու իլէ մահալը մէզքիւրտէ պուլունան մուհաֆըզ ասաքիրինին չէտին պիր աթէշինէ ուղրամըշ վէ պիր աղ սօնրա Ունտուրմանտան վէ Սուտանլըլարըն էլտէ զապթընտա պուլունան Թուռթի աասրընտան տախի աթըլան Թօբլարըն կիւրիւլթիւսիւ Հալֆայատան աթըլան Թօբլարըն կիւրիւլթիւսինէ գարըշմըշ իսէ տէ, վաբօրլար՝ տօլու կիպի եաղան կիւլլէ վէ գուրշունլարըն ալթընտա եօլլարընա տէվամ իթմիշլէր տիր. Ֆագաթ Խարթումա բէք եագըն պիր մահալէ մուվասէլէթլէրինտէ, Ինկիլիզլէր՝ ասիլէրին եէտը զապթընա կէչմիշ օլան Խարթում չէհրի Թօբլարընըն ճէհէննէմասա աթէշինէ թէսատիւֆ իթմիշ օլտուգլարընտան, տահա իլէրիյէ կիտիպ տէ կօրտօն բաշանըն աճվալինտէն մալումաթ ալմագ գայըը միւմքին օլմամըշ տըր։

Պու հալտէ վաբօրլար կէրիյէ հարէքէթ իտուպ, մալիւմ օլտուղը վէճհ իլէ Սապալլօգ չէլալէսի (Չըրլէյ) եագընընտա գարայա օթուրմըշլար տըր։ Սըր Չարլս Ուիլսըն վէ քէնտի ատամլարը՝ ճիվարտա պուլունան պիր աատայա իլթիճա իթմիշլէր իսէ տէ, տիւշման աթէշի Ինկիլիզլէր միյանընտաքի գըրկընա տէվամ իթմիշ վէ Սըր Ուիլսըն քէնտիսի տախի մէճբուրէ օլմուշ տըր։

Ջանն օլունտըղընա կէօրէ, Ինկիլիզ ասաքիրի՝ կուպաթտան կէօնտէրիլէն պիր վաբօր վասըթասըյլա գուրթարըլմըշլար տըր։

Խարթումըն տիւշտիւկի հէնիւն տէվլէթլէրինէ պիլմիշ սիւվարիլէր մարիֆէթիլէ Գօրթի իլապար օլունմըշ իսէ տէ, պու խապէր զըթէն Մէթէմմէտէքի ասիլէրին մալիւմի օլմուշ օլտուղընտան, Թօբլար էնտախթը իլէ իլանը մէսէրրէթ իթմիշլէր տիր։

Շիմտիյէ գատար Ինկիլիզլէրէ տօսթ օլան պիր խայլը Արապ գապիլէլէրի՝ ասիլէրէ իլթիհագ իթմիշլէր տիր։

Ալաֆը. փէտր. 6 Թարիխլէ Լօնտրատան չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի՝ կօրտօն բաշանըն խէլասընտան գաթի իւմիտ իթմէմիշ տիր. հիւքիւմէթը միւշարէլէյհա՝ բաշաի միւշարէլէյհին հէնիւզ Խարթումըն իչ գալէսինի եէտը զապթընտա թութմագտա օլտուղընը իւմիտ իթմէքտէ իմիշ. Ֆագաթ պու րիվայէթին՝ հէյէճանա կէլէն Ինկիլիզ էֆքեարը ումումիյէսինին Թէսքինի իչիւն իչատ իտիլտիկի միւհթէմիլ տիր. Ջիրա Խարթումտա իչ գալէ տէնիլէճէք մէվգի պուլունմայըպ, կօրտօն բաշա լիմանահիւքիւմ իտէն իքի պէօյիւք հիւքիւմէթ գօնագընը Թահքիմ իթմիշ վէ պունլարըն Թարաֆլարընը պազը գրուբ Թօբլարը իլէ Թէճհիզ էյլէմիշ իսէ տէ, Սըր Չարլս Ուիլսըն՝ մէզքիւր գօնագլարըն Թախրիպ իտիլմիշ օլտուղընը բէք ուզագ կէօսթէրէն տիւրպինի իլէ միւշահէտէ էյլէտիկինի պէյան իթմիշ տիր։

Սուտանտա Ինկիլիզ ասքէրինին պաշ գումանտանը օլան Ժէնէրալ Ուօլսըլէյէ 6 ալայ Ինկիլիզ ասքէրի կէօնտէրիլէճէկի, վէ Ինկիլթէրրա գապինէթօսըն՝ Մըսըրա պիր գաչ ալայ սիբահի ասքէրի կէօնտէրմէսինի Հինտիսթան հիւքիւմէթինէ էմր իթտիկի Թէէլիմին օլըեօր. Պունտան պէրապէր պու կիւնքի Նիւսխէմիզտէ մինտէրիճ պիր Ռէ-Բէյ Թէլէկրաֆընըն պէյանընա կէօրէ, Ինկիլթէրրա գապինէթօսը՝ չիմտիքի հալտէ նէ-ճորմագ լազըմ կէլէճէկի հագգընտա Ժէնէրալ Ուօլսըլէյին րէյինի իսթիֆսար էյլէմիշ տիր։

***

Տիւնքի Մէսսէճէրօ տախի պէր վէճհը աթի օգունմուշ տըր։

«Էվվէլքի կիւնքի Թարիխլէ Ինկիլիզ մէնպաընտան ալընան Թէլէկրաֆլարա էկէր ինանմագ լազըմ կէլիր իսէ, Խարթում չէհրի պիր խըյանէթ իլէ զապթ օլընմըշ տըր։ Շէհրը մէգքիւրըն գաբուլարը՝ Մըսըրըը Ֆարագ (?) բաշա Թարաֆընտան տիւշմանա ֆիւշատ օլունմըշ տըր։ Ասիլէր չէհրէ կիրտիւքտէն սօնրա 2.000 քիշիյի գըլըճտան կէչիրմիշլէր տիր։»

Քէզալիք մէգքիւր կազէթասա շու աթիտէքի ֆըգրա օգունմըշ տըր։

«Շուրու պուլան պիր րիվայէթէ կէօրէ, Մէհտի՝ Ինկիլիզլէրին Մըսըրը Թախլիյէ իթտիքլէրի կիւն կօրտօն բաշանըն սաղ սէլիմ ասըը վէրիլէճէկինի Ժէնէրալ Ուօլսլէյէ խապէր վէրմիշ իմիշ.

«Շայանը իթիմատ հիչ պիր մէնպատան Թաստիգ օլունմայան պու չայիա՝ եալըմա պիր չէյէ պէնզէյօր։»

***

Նէօյէ վէ Գօ-Բրէսսէ նամ Բուլ կազէթալարընըն Պուգրէչ Թարիգիլէ վիւրուտ իտէն Վիէննա կազէթալարընտան նագլ իթմիշ օլտուգլարը Թէլէկրաֆլար տըր։

Գահիրէ 5 փէտր.— Մասաուա վէ Սուաքիմին գարիպէն Իթալիա ասքէրի Թարաֆընտան իշկալ օլունաճաղընա տաիր տէվէրան իտէն չայիա Թէէքիտ օլունըյօր։

Վիէննա 6 փէտր.— Իթալիալըլար Պէյլուլ վէ Մասաուատան մաատա Մատէր վէ Հանֆիլա սէվահիլինի տախի իսթիլա իտէճէքլէր տիր։

Բարիզ 4 փէտր.— Իթալիալըլարըն Թարապլուսը— Ղարպտա պիր չօգ արազի միւպայաա իթմէքտէ օլտուգլարը՝ Ինկիլիզ մէնապիինտէն իսթիխպար օլունմըշ տըր։

Ռօմա 5 փէտր.— Իթալիալըլարըն Թարապլուսը— Ղարպ վիլայէթինտէ արազի միւպայաա իթտիքլէրինէ տաիր Լօնտրատան վիւրուտ իտէն խապէրլէրի Աճան-Սթէֆանի գումբանեասը Թէքզիպ էյլէմիշ տիր։

Գահիրէ 6 փէտր.— Մէհտի Թարաֆընտան յանվարըն 29րնտա միրալայ Ուիլսընա ասատ կէօնտէրիլիփ, Ժէնէրալ կօրտօնըն՝ Մէհտիյէ Թապիիյէթ վէ իթաաթլա տինը իսլամը գապուլ էյլէտիկինի պիլտիրմիշ օլտուղընը Ժէնէրալ Ուօլսլէ պա Թէլէկրաֆ իշար էյլէմիշ տիր։

Ռօմա 8 փէտր.— Խարթումըն սուգուտինտէն տօլայը Իթալիա տէվլէթինին տիւչար իտիլմիշ օլտուղը հալ ու մէվգիէ տաիր պիր չօգ մէպահսան Թարաֆընտան տէրմէյան օլընան խիթիյազհաթա հիւքիւմէթին ճէվապ վէրէպիլիփ վէրէմէյէճէկինի վէ նէ զէման վէրէճէկինի Մ. Մանչինի եալըն սէօյլէյէճէք տիր։

Լօնտրա 7 փէտր.— Մօրնինկ Բօստ կազէթասը՝ տիւնքի կիւն ագտ օլընան մէճլիսը վիւքէլատա տէվլէթը Օսմանիյէնին Մըսըրա միւտախէլէսի խուսուսընտան պահս օլունմայըպ, Ֆագաթ հարէքէթէ հազըր պուլունան Իթալիա ասքէրինտէն խիթիֆատէ օլունապիլէճէկի հագգընտա խայլըճա միւզաքէրէ օլունտուղընը վէ մէճլիսին պու կիւն տախի ագտը իճթիմա իտէճէկինի պէյան իտէյօր։

Լօնտրա 6 փէտր.— Ժէնէրալ Ուօլսլի Թարաֆընտան Թէքլիֆ օլընան Թէրթիպաթըն Թէէմինը իճրասը վատ օլընարագ, իյճապընըն իչֆասը իչիւն Ժէնէրալը մումաիլէյհէ սէրպէսթիյի Թամմ վէրիլմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

Հինտիսթանտան Մըսըրա ասքէր ճէլպ օլընաճաղը մէթմուլ տըր։

***

Մէսսէճէր կազէթասը՝ Վիէննանըն Էւրօ-Բրէսսէ կազէթասընտան աթիտէքի ֆըգրայը նագլ իթմիշ տիր։

«Ինկիլթէրրա իլէ Իթալիանըն տէվլէթը Օսմանիյէ վէ Էվրօբայա միւրաճաաթ իթմէքսիզին Գըրմըզը տէնիզ սէվահիլինի Թագսիմ իթմէլէրինէ Ֆրանսա, Ռուսիա, Ավուսթրիա վէ Բրուսիա տէվլէթլէրի Թարաֆընտան մուվաֆագաթ օլունամազ. Ֆրանսա վէ Ալէմանիա՝ Աֆրիգատա մէնաֆիի միւհիմմէ վէ միւսթէմլիքէաթը ճէսիմէյէ մալիք պուլունտուղլարընտան, պու խուսուստա մուխալէֆէթ իտէճէքլէր տիր։ Ալկէր տէվլէթլէրին մէնաֆիի տախի մէնը չուրիչի միւսթէլզիմ պուլունտուղընտան, պու պապտէ միւսաատէ կէօսթէրմէյէճէքլէրի տէրքեար տըր։

«Լօրտ Կրանվիլ իլէ Մ. Մանչինի Թասավվուրը մէգքիւրըն իճրասընա գալգըշտըգլարը հալտէ, պիլախէրէ Թօբլարըն եալընըզ Նիլ վատիսինտէ կիւրլէմէյէճէքլէրի միւհաքքէմ տիր. Պինաէն ալէյհ իչին՝ միւթէշէպպիսլէրի հագգընտա խայըր Թէմէննի օլունաճագ մէճհուլ տըր։»

—

Իթալիա բարլամէնթօսընտա միւսթէմլիքեաթ բօլիթիգասը իւզէրինէ վուգու պուլան խիթիյազհաթտան տօլայը խարիճիյէ նազըրը Մ. Մանչինինին իսթիֆա իտէճէկի մէրվի տիր։

—

Տիւնքի Լա Թիւրքի՝ սօն բօսթա կազէթալարընտան աթիտէքի Թէլէկրաֆը նագլ իթմիշ տիր։

Գահիրէ 6 փէտր.— Էլէմմ կօրտօն բաշանըն աճվալինտէն մալումաթ ալմագ գայըը միւմքին տիր. Խարթում չէհրինին գարըուլարը՝ մուհաֆազասընա մէմուր պուլունան Ֆարագ բաշա Թարաֆընտան տիւշմանա Թէսլիմ իտիլմիշ տիր։

Թէվֆիք Մըսըրտա հէյէճանը ազիմ իճրաի հիւքմ իթմէքտէ տիր. Գահիրէ, Իսքէնտէրիյէ, Սիւվէյիշ վէ Բօրսայիտէ Ինկիլիզ խմատա ասքէրի սէվգի մատտէսի էյլէմ ատտ իտիլիյօր։

ԹԷՎԱԽԻՀԱԹ

Մալթիա միւթէսարրըֆը Շաքիր պէյ հազրէթլէրինէ Բուժէլի պէյլէրպէյլիկի (բաշա) բայէսի,

Այտըն վիլայէթինտէ քէաին Մէնթէշէ սանճաղընտա Տավիյէ Նահիյէսի միւթէսէրրանընտան Մէհմէտ աղայա Սթապլը ամիրէ միւտիրլիկի բայէսի,

Էտիրնէ էշրաֆընտան Ալի պէյէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Գուտսը Շէրիֆ էշրաֆընտան Խալիտիզատէ Եուսուֆ էֆէնտիյէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Գուտսը-Շէրիֆ սանճաղընտա Ղազա գազասը գայմագամը Սալիհ Խուլուսի էֆէնտիյէ րիւթպէի սալիսէ Թէվճիհ պույուրըլմըշ տըր։

***

Պէլճիգա տէվլէթի ուլուըը գապըլթասը վէ հարպիյէ նազըրը միւտիրի Մ. Կօթանէյէ Չնճի Մէճիտի Նիշանը իհսան պույուրըլմըշ տըր։

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Սօֆիատա պիր Թարաֆը Ֆըրանսըզճա վէ տիկէր Թարաֆը Պուլկարճա օլարագ Նէշր օլունմայա պաշլայան Լա Մակէտօան նամը «Մակէտօնիանըն Սէտասը» նամ կազէթանըն պէյանընա կէօրէ, Պուլկարիսթանտա Մակէտօնիա հէյէթանը հալա պէրտէվամ իմիշ,

Մէգքիւր կազէթա չու Թէլէկրաֆլարը Նէշր իթմիշ տիր.

Բուքարէշ 13 յանվար.— Պու կիւն Մակէտօնիայա տաիր միւքէմմէլ պիր միթինկ ագտ օլունըպ, վէրիլէն գարարլար՝ բէսմէն տուէլը ֆախիմէ գօնսօլօսխանէլէրինէ Թագտիմ օլընտը. Մ. Կըլատսթօն, Ֆիգմարք, Կիէրս վէ Լավըլէյէ Թէլէկրաֆլար կէօնտէրիլմիշ տիր. Թաֆսիլաթը բօսթա իլէ կէօնտէրիլէճէք տիր.

ՄԻԹԻՆԿ ԻՉԻՆ
ԲԱԼԱՇԷԳ

Քէօսթէնճիլ 17] յանվ. — Պու կիւն պիր միթինկտէ իճթիմա իտէն 3000 գատար Մակէտօնիա Պուլկարլարը՝ վիլայէթը մէզքիւրէտէ իճրա օլունան մէզալիմ վէ չիտտէթ իւզէրինէ միւպահասա էյլէտիքտէն սօնրա, Պէրլին ահտնամէսինին 23ինճիւ վէ 62ինճի մատտէլէրինին իճրասընը տուէլը ֆախիմէտէն րիճայա գարար վէրմիշլէր տիր։

ՌԷՍ-ՉՐԻՆԿ
ԳԱԲԱՆՕՎ

Տուպնիցատա ագտ օլունան պիր միթինկ տախի՝ գարարընըն Պուլկարիսթան խարիճիյէ միւտիրիյէթի վասըթասը իլէ գօնսօլօսլարա Թէպլիղ օլունմասընը Թէնսիպ իթմիշ տիր։

—

Գօրէսբօնտանս Բօմէն նամ Ռօմա կազէթասընտա օգունտըղընա կէօրէ, Պէլճիգանըն Վատիկան նէզտինտէ Թային օլընան եէնի սէֆիրի Պարօն տը Բիթէօր՝ կէչէն հաֆթա բազար էրթէսի կիւնի Ռօմայա մուվասալէթ իտուպ, ումուրը էճնէպիյէ միւտիրի գարտինալ Եագօպինիյէ վիզիթա վէրմիշ տիր.

Ջանն օլունտըղընա կէօրէ, սէֆիրը միւշարէլէյհ պու կիւնլէրտէ իթիմատնամէլէրինի Բաբա հազրէթլէրինէ Թագտիմ իտէճէք տիր.

Պրիւքսէլ գապինէթօսուլյա Վատիկան արասընտաքի միւնասէպաթըն միւպէտտէլը պիլրուտէթ օլտուղընա տաիր գուհնուր իտէն չայիաթ՝ Պարօն Բիթէօրին Ռօմայա մուվասալէթիլէ խօտպէխօտ պիասլ ու էսաս չըգմըշ տըր։

Պրուքսէլ Բաբա էլչիլիկինէ նասպ օլընան Մօնսէնեօր Ռօթէլլի հէնիւզ Սթամպօլտա իսէ տէ, Պարօն Բիթէօր՝ Բաբա հազրէթլէրինին հուզուրընա գապուլ օլընընճա, Մօնսէնեօր Ռօթէլլի տախի Ռօմայա կիտէճէք, վէ օրատա չօգ տուրմայըպ Պրիւքսէլէ ազիմէթ էյլէյէճէք տիր։

Մօնսէնեօր Ռօթէլլինին տիկէր պիր մագամա մէնսուպ Բարիզին Բաբա էլչիլիկինէ Թային օլունտըղընա տաիր պիր չայիա գըւհուր իթմիշ իսէ տէ, պու չայիանըն ասլը օլմայըպ, բուհանիի մումաիլէյհին բէսմէն Պրիւքսէլ նասըը եագընտա վատիկան կազէթալարը Թարաֆընտան իլան օլընաճագ տըր.

—

Եանեա գուրպինտէ վագը Այ Սարանտա նամ մահալի հիւքիւմէթը Սէնիյէ պիր չէհր հալինէ Թահվիլ իթմէք խիթէտիկինտէն, րիվայէթէ կէօրէ զաթը հազրէթը Շէհրիեարի՝ ճէպը Հիմայէնլարընտան, չէհրը մէզքիւրտէ ճէսիմ էպնիյէլէր վէ մագազալար ինշա իթտիրմէք արզուսընտա պուլունմագտա տըրլար. Հաթթա օրասը միւտիրիյէթ իքէն գայմագամլըղա Թահվիլ ու Թէրֆի օլընըպ, օրայա պիր տէ գատը վիրուտ իթմիշ տիր. Էկէր պու Թէսավվուր մէվգի իճրայա գօնուլուր իսէ, Այ Սարանտա՝ Գորֆու ատասընա վաբօրլա իքի սաաթ օլտուղընտան, Թէքմիլ Արնավուտլըգ՝ Այ Սարանտա իլէ իճրաի միւնասէպաթը Թիճարիյէ իտէճէք վէ Եանեա չէհրի էհէմմիյէթտէն չօգ տիւշէճէք տիր։

—

Մալիւմ օլտըղը վէճհլէ պալօլարտա բահիզ վէ բահիսէ վէտինէ միւթէալլիգ սաիր հէր Նէվի գըյաֆէթ եասագ օլտըղընտան, կէչէն հաֆթա Ֆրանսըզ ճէմիյէթը խայըրիյէսի Թարաֆընտան վէրիլէն պէօյիւք պալօտա բահիսէ գըյաֆէթինէ կիրմիշ իւչ գատըն՝ քէմալը Նէզաքէթլէ իչէրիյէ պրագըլմամըշ իսէ տէ, Գարաքէօյտէ կէչէն ճումաա էրթէսի աքշամը վէրիլէն Բուժ պալօսընտա պու մէմնուիյէթէ րիայէթ օլունմայըպ, բահիսէ գըյաֆէթինտէ եինէ իւչ գատըն մէզքիւր պալօյա գայըլ օլունմումուշ օլտուղլարընտան, պու խուսուս՝ մէզքիւր պալօնըն գօմիսէրլէրի հագգընտա ֆէնալըգլա իւֆիզէլէնմէքտէ էյի պիր Թէսիր վէրմէմիշ տիր։

—

Ճուման էրթէսի կիւնիւ աղչամ իւսթիւ Մատմազէլին պիրի՝ Պէյօղլընտա Պօն-Մարշէտէն պազը չէյլէր սաթըն ալըպ տիւչարը չըգտըղընտա, եանքէսիճինին պիրի՝ մէրգումէյի գօլլաեարագ, Պօն-Մարշէնին պիր աղ էօթէսինտէ մէրգումէնին ճէպինտէն չըգտանընը չէքիփ չըգարըը չըգարմազ, Մատմազէլ եանքէսիճինին էլինի Թութուփ իմտատ չաղըրմըշ իսէ տէ, օրատան կէչիյիփ տէօնէն միւթէճաավիզ էհալիտէն քիմսէ մէրգումէնին իմտատընա վարմայըպ, տօլըմուշ սէյիր իթմիշ, վէ էհալինին ֆիւթուրսուզլուղը սայէսինտէ եանքէսիճի՝ էլինի Մատմազէլին էլինտէն գուրթարըպ 3 լիրա իլէ իւչ մէճիտիյէյի հավի օլան չըգտան իլէ պէրապէր ֆիրարա մուվաֆֆագ օլմուշ տըր։

—

Միւզէխանէի Օսմանի իտարէսի՝ Եէմէն վիլայէթինէ Էվրօբալը պիր ասարը աթիգա մուալլիմի իրսալ իթմիշ օրատա ասարը աթիգա Թահարրի իթտիրմէք իչիւն Մէարիֆ Նէզարէթինտէն մէպալիղ վէ միւսաատէի լազըմէ Թալէպ իթմիշ իսէ տէ, Նէզարէթը միւշարէլէյհա՝ Միւզէխանէ միւտիրիյէթի Թարաֆընտան վագը օլան իչպու Թալէպէ մուվաֆագաթ իթմէմիշ տիր։

Նէմէնտէ վէ խուսուսիյլէ Համիրիյէ գապիլէսի արազիսինտէ բէք չօգ ասարը աթիգա մէվճուտ օլուպ, Էվրօբալըլար՝ քէնտի միւզէխանէլէրինի Եէմէն ասարը աթիգասըյլա Թէզյին իթմէյէ գաթէն պաշլամըշլար տըր։

—

Պիթլիստէն իշար օլընտըղընա կէօրէ, վիլայէթը մէզքիւրէ սէր միւհէնտիսի Մ. Ֆէրրարի՝ աալիյէ միւֆէթթիշլիկինտէն ալտըղը էմր իւզէրինէ, մէրքէզը վիլայէթ վէ լիվա վէ գազալարտա հապսխանէ ինշասը զըմնընտա խարիթալար Թանզիմ իտուպ Ամիյէ Նէզարէթինէ իրսալ էյլէմիշ տիր։

—

Մայիւմտիր քի · Շուրայի Տէվ. լէթին մուհաքեմամ տաիրէսի՝ Մալիյէ Նէզարէթի Թարաֆընտան Սէլանիք վալիսի սապըգ Հասան Թահսին բաշա իլէ մէրքէզը միւլայէթին տիկէր պազը պէօյիւք մէմուրինի ալէյհինտէ իգամէ օլընան տավատա միւտտաիա. լէյհլէր լէհինտէ գարար վէրմիշ օլտուղընտան, միւտտաի Թարաֆը՝ իսթինաֆը տավա իթմիշ իսէ տէ, միւտտաիալէյհլէր՝ միւտտէթը գանունիյէնին մինգազիյէ օլմասընա մէպնի իսթինաֆըն գարինը գապուլ օլամայաճաղընը վէ էվվէլճէ վէրիլէն հիւքմին գաթի օլտուղընը իստաա իթմիշլէր տիր ։

Հալ պու քի տիվանը իսթինաֆ՝ պու բէյտէ պուլունմայըբ, Լութֆի վէ Նուրեան էֆէնտիյէրլէ Ասմէտ վէ Ղալիպ պէյլէրտէն միւրէքքէպ մահքէմէ հուզուրընտա տավանըն րույէթինէ գարար վէրմիշ տիր ։

—

Արնաուտլըգտա Գրօյա գազասընտա սըգ սըգ վուգու պուլան գարըշըգլըգլարը մէն ու թէսքին իհմէք իչիւն յունվար 23տէ Շգօտրատան մահալը մէզքիւրէ պիր թապուր ասքէր սէվգ օլընտըղը կիպի, պիր Ֆրէնք բաբազընը եարալայան Սաիտ Նուգա Նամ հայտուտ իլէ Բրէնք Կիօք իվանիւ Նամ չախս տախի եէվմը մէզքիւրտէ Տէրսաատէյէ կէօնտէրիլմիշլէր տիր։

Պունլար՝ օն պէշ սէնէ մահպուսիյէթէ հիւքմ օլունմուշլար տըր։

—

Մ· Գիրիգօ՝ Րէժի իտարէսի Թարաֆընտան Պրուսա միւտիյէթինէ միւֆէթթիշ նասպ օլունմուշ տըր ։

ՏՈՒՅՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷԻ ՕՍՄԱՆԻՅԷ

Մէճլիսի իտարէսինին իլանը

1885 սէնէսի փետրվարընըն 1/13 ինտէն իթիպարէն Տույունը Օսմանիյէ էսկի թահվիլաթընըն միւպատէլէսինէ վէ գայտընա տաիր Նիզամնամէ տիր ·

1· Մատտէ·—1885 սէնէսի մայիսինին 1|13ինտէ գայտ վէ եախօտ տամղա օլընան հէր Նէվի թահվիլաթըն վէ Րամազան սէնէտլէրի իլէ սաիրլէրինին միւպատէլէսի՝ Տէրսաատէթ միւսթէսնա օլարագ ումում Եվրոպա չէհրլէրինտէ իսթիմ պուլունաճագ, վէ թարիխը մէզքիւրտէն իթիպարէն եալընըզ Տէրսաատէթտէ իճրա օլընաճագ տըր

2· Մատտէ·—Թահվիլաթըն գայտը՝ փետրվարըն 1|13 թարիխինտէ Տէրսաատէթ միւսթէսնա օլարագ ումում Եվրոպա չէհրլէրինտէ իսթիմ պուլունաճագ, թարիխը մէզքիւրտէն իթիպարէն եալընըզ Տէրսաատէթտէ իճրա օլընաճագ տըր·

3· Մատտէ·—Միւպատէլէ վէ եա տամղա օլընմագ իչիւն Տէրսաատէթէ կէօնտէրիլէճէք թահվիլաթըն իրսալ ու իատէսի մէսարիֆը Նազըրէսի՝ թահվիլաթը մէզքիւրէնին ասհապընա աիտ օլաճագ տըր·

4· Մատտէ·—1885 սէնէսի մարտընըն 1|13 ինտէ հուլուլ իտէն գուբօն վէ անտէն սօնրաքի գուբօնլար՝ եալընըզ միւպատէլէ վէ եախօտ գայտ օլընմըշ թահվիլաթըն ճէտվէլլէ իպրազընա թէէտիյէ օլընաճագ տըր·

5· Մատտէ·—1885 սէնէսի փետրվարընըն 1|13 ինտէն սօնրա նէ տամղա վէ նէ տէ գայտ օլընմամըշ հայտէ միւպատէլէ իչիւն թագտիմ օլընաճագ թահվիլաթըն՝ թարիխը թագտիմլէրինէ գատար հուլուլ իտէն գուբօնլարը թէէտիյէ օլընմայաճագ տըր·

1885 սէնէսի փետրվարընըն 1|13 ինտէն սօնրա գայտ իչիւն թագտիմ օլընան Րամազան թահվիլաթընըն փայզլէրի հազըրընտա տախի իշպու մուամէլէ ճարի օլաճագ տըր։

6· Մատտէ·—Գայտ օլընան թահվիլաթ՝ միւպատէլէ իչիւն թագտիմ օլընտուղլարընտա, միւպատէլէմէն իթա օլընան թահվիլաթը ճէտվէլինին հուլուլ իտէն գուբօնլարը՝ թագտիմ օլընան թահվիլաթըն հուլուլ իթմիշ գուբօնլարընա մուխապըլ օլմագ չարթը իլէ գայտ օլընաճագ տըր ·

7· Մատտէ·—Հէր պիրը պիրգ թագսիթտէն էվվէլքի 15 կիւն զարֆընտա գայտ ու միւպատէլէ մուամէլաթը մուվագգաթէն թաթիլ օլընըբ, թագսիթը մէզպուրըն էրթէսի կիւնիւ եինէ տէվամ օլընաճագ տըր ·

Իշպու մատտէ՝ 1885 սէնէսի սեպտեմբերին 1|13 թագսիթինտէն էվվէլքի 15 կիւնտէն իթիպարէն ճարի օլաճագ տըր·

8· Մատտէ·—Տույունը Ումումիյէ մէճլիսը իտարէսի՝ կէրէք գայտ վէ կէրէք միւպատէլէ մուամէլէսինին գաթիէն խիթամընը հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ պիլմուվաֆագա թային իտէճէք տիր ·

Տէրսաատէթ 10/22 յունվ· 1885

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՈՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 10 փետր.

Ինկիլ·էսհամը Ինկ· Լիր·	099-13/16
Օսմ· էսհամը աչըլտը	16-15/16
» » գարանտը	16-15/16
Իսթիգրազ 63	11-3/4
» 69	10-1/4
» 71	70-1/2
» 72	20-
» 75	9-1/8
Օսմանլը Պանգասը	14-
Րուսիա Իսթիգրազը	97-1/8
Մըսըր սուպ. մութահըրտէ	67-1/4
» Իմթիյազլը	88-1/4
Տուրքա Սանիէ (Մըսըր)	65-1/4
Րօչիլտ իսթիգրազը	87-1/4
Մա արիւթ. էսհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-374

Բարիզ 10 փետր.

Ֆրանս. էսհ. 3 % Փր·	80-90
» » 5½ %	109-42½
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլտը	17-25
» » » գարանտը	17-22½
Միւպատէլէ	
Սէրի Պ.	20-1/4
» Ս.	17-3/8
» Տ.	17-3/8
Րումէլի շիմէնտիֆէրի	46-62½
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	-
Օսմ· Պանգասը	602-50
Գրէտի Լիօնէ	543-75
Գրէտի Ֆօնսիէ	1328-25
Լիօն ագսիօնը	1270-
Սուէյիշ ագսիօնը	1912-50
Րուսիա 5 % 1877	100-
Իթալիա էսհամը	97-45
Մըսըր Փօնտ. մութահըտէ	341-75
Եունան 5 % 1879	347-50
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-37

Վիէննա 10 փետր.

Լօնտրա Ուզէրինէ գամպիօ	124-
Րումէլի շիմէնտիֆէրի	22-20

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ումու. տիւն ագչ. գար·		9-18
Գու սապահ աչըլտը		9-16
Մըսըր մութթահըտէ· գար·		75 30
Գու սապահ աչըլտը ք· ք·		75-05
Իսթիգր. 63 (մուլթօն)		77 50
» 65		59 50
» 69 (բինար)		52-
» 72 (Գօն տիւ Թրէ·)		22-25
» 73		46 25
Րումէլի շիմէնտիֆէրի		46-12½
Ագչէ Փայիզի		7-
Ալթօն	Ղըշ·	17 ½
Չէյրէքսիզ	»	22-1/2

ԲԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ	6-30
Օթօմանօ Բանգասը	5-0
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	3-25
Թրամվայ	2-67½

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ· Լիրասը 100 գրուշտան		Ղշ. Բր.
Մէճիտ մէճիտիէ Փարէ		108-
Մէթալիք	»	99-
Չէյրէք	»	102-35
Եմթըլըգ	»	102-35
Գազըր	»	800-
Գայմէ		3300-
Ինկիլիզ լիրասը		110-20
Ֆրանսըզ ալթընը		87-32
Ռօլ		90-20
Գրէմից ալթընը		51-20
Գարպօն գայմէսի		8-53

ԻԼԱՆԱԹ

Միւպայաասընա լիւզում կէօրիւլէն 50530 աաէտ տէօրտլիւ վէ պիրինճի Ֆուրնիէ մալի սըսրմանէթ իլէ գըղէպլիք տէօրտիւ պիր բուքէթ օլարագ պաշգաճա միւպայաա օլունաճագ օլան ճէտիտ զըրյէ իլէ 403 գըյէ 270 կրամ սըսրմանէթին չէհրը ճարիի րումինին 31 ինճի բէնչէմպէհ կիւնիւ միւնագասասընա միւպաչէրէթ գըլընաճաղը ճիհէթլէ, թալիպ օլան թիւճճարըն միւնագասա չէրաիթինի անլամագ, վէ միւնագասասա պուլունմագ իւզրէ, Նիւմունէլէրիյէ պէրապէր եէվմը մէզքիւրտէն իթիպարէն Եվգաֆը Հիւմայուն մէճլիսը իտարէսինէ կէլմէլէրի ·

26 քանունը սանի 300 — 3—3

Նըսֆը խայրէնէին իտարէսինտէ վէ նըսֆը տիկէրի ասհապընըն էօհտէսինտէ օլան Եէնի գաբու ճամատսինտէ Զագըր աղա մահալլէսինտէ վագը 42 նումերօլու պիր պապ խանէ իլէ Թահթընտա քեարին տիւքքեանըն հուլուլի թէգաբըրուլ իտէն 1301 սէնէսի մարթը իպթիտասընտան, սէնէի մէրգումէ չուպաթը նիհայէթինէ գատար պիր սէնէլիք օլմագ իւզրէ, զունուր իտէճէք թալիպինէ իճարը մուգաթթէր պուլունտուղընտան, թալիպ օլանլարըն վէ չէրաիթը միւզայէտէյէ էթրաֆը իլէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին քեֆիլ վէ եախօտ տէբօզիթօ ագչէլէրիյէ պէրապէր Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ վուրուտ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր ։

26 քանունը սանի 300 — 3—3

Կըրտը ֆէտթը	
Ինկիլիզ բիրինճի	423722· 88
Շէքէր	65377 588
Զաֆրան	309·192
Նօհուտ	14490 856
Լահմը զանէմ	14234·270
Նիշասթա	6385·216
Իւզիւմ ինճիր	7484·695
Տէօրթլիւ սըսրմանէթ	9221 808
Միհրապ սըսրմանէթի	2848·136
Մըսըր բիրինճի	10006·968
Սապուն	1077·673
Տէօյիւլմիւշ չաիր	9545·110
Զօրպալըգ հընթա քիլը ճէտիտ	1151·

Իմարաթը ամիրէ վէճէվամիի չէրիֆէ իչիւն հուլուլ իտէճէք 1301 սէնէի մալիյէսի մարթընտան իթիպարէն ճէսիմ գըյէ իլէ պիրէր սէնէլիք լիւզումի օլան սալատէ մուրագգամ էլ մըգտար 13 գալէմ էրզագ վէ սաիրէնին միւնագասալարընա միւպաշէրէթ գըլընաճաղը ճիհէթլէ թալիպ օլան թիւճճարըն միւնագասա չէրաիթինի անլամագ վէ միւնագասասա պուլունմագ իւզրէ հէր հաֆթայի րումինին 3 ինճի բէնչէմպէհ կիւնլէրինտէ Նիւմունէլէրիյէ պէրապէր Եվգաֆը Հիւմայուն մէճլիսը իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի ·

26 քանունը սանի 300 — 3—2

Պուլկար տաղը մատէնի հասըլաթընտան 58960 տիրհէմը ճէտիտ վէ քիւսուր սիմ իլէ 238 տիրհէմը ճէտիտ վէ քիւսուր ալթունըն չէհրը զուպաթըն 2ինճի ճումաա էրթէսի կիւնիւ նիհայէթ սաաթ 9 պուչուգտա պիլմիւզայէտէ Ֆիրուխթ օլունաճաղը ճիհէթլէ թալիպ օլանլարըն տէբօզիթօ վէ եա միւթէպէր քէֆիլլէրիյէ Օրման վէ Մէատին միւտիւրիյէթինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր ·

29 քանունը սանի 300

ՏՕՔԹԷՕՐ ՏԸ ԵՕՆԿԸՆ

ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸ

Մուամիլէյհ Տօգթէօր՝ Պէլճիգանըն Լէոբօլտ նիշանընըն շիւալիէլիք, վէ Ֆրանսանըն Լէժիօն տ'Օնէօր Նիշանընըն եինէ շըվալիէլիք, վէ Իթալիանըն ՍԷՆ Մօրիս է Լազար նիշանընըն օֆիսիէլիք րիւթպէլէրինի հաիզ տիր ·

Մէշահիրը աթըպպանըն թավսիյէսինէ, Տօգթէօր տը Եօնկըն մահսուսէն խալիս Պալըգ եաղը՝ պէլճիգ պալըգ եաղլարընըն էն թէմիզի վէ էն լէզզէթլի օլտուղու կիպի,

Վէրէմէ, կէօյիւս խաստալըգլարընա, ումումի զաաֆիյէթէ, չօճուգլարըն զայիֆ տիւշմէսինէ, սըրաճա քէմիկի խաստալըգլարընա վէ պիւճիւմէ Սըրաճա խաստալըգլարընա գարշը բէք պիրապիր վէ մուէսսիր տիր ·

Մէզքիւր պալըգ եաղը՝ իւզէրի եալընըզ ՏՕՔԹԷՕՐ ՏԸ ԵՕՆԿԸՆ մօրա վէ իմզասը վէ ԱՆՍԱՐ, ՀԱՐՖՕՐՏ վէ ԳՕՄՊ. իմզասը իլէ միւհիւրլիւ քէօրտէ եալընըզ օլան չիշէլէր իչիւնտէ ֆիւրուխթ օլունուր ·

Գալպընտան սագընմալը·

Մէզքիւր պալըգ եաղընըն Թիւքիեաքէ՝ եալընըզ Լօնտրատա Հիւլ Հօլընպօրնտա 210 նումէրօտա Անսար, Հարֆօրտ վէ Գօմպանիա տըր·

Պիլճիւմլէ պէօյիւք էճզաճը վէ ըոբէչար տիւքքեանլարընտա սաթըլըր·

Սթամպօլտաքի տէբօզիթէօր՝ Պօղչէ գարուսընտա ՎԷՆՍԱՆ ԳԱՍԱԳԵԱՆ էճզախանէսինտէ տիր ։

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ

ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱԵԱՆ

ԷԼԻՔՍԻՐ ՏԱՆԹԻՖՐԻՍ

իյաճրնըն իսմ իմալիյէ

ՏԻՇ ԱՂՐԸՍԸ ՔԵԱՄԻԼԷՆ ՏԷՖ ՕԼՈՒՐ

Ֆրանսանըն Ժիրօնտ էյալէթինտէ վագը Սուլագ մանասթըրընըն

ՊԷՆԷՏԻՔԹԷՆ ՐԷՀԱՊԻՅԸՆԸ ՄՈՒՀԹԷՐԷՄԼԷՍԻ

ՊԱՇ ՐԱՀԻՊԻ ՏՕՄ ՄԱԿԻՈՒԼՕՄ

էն Նիւքսէք միւքեաֆաթ օլարագ 1880տէ Պրիւքսէլտէ 2 ատէտ ալթուն միտալեայա մազհար օլմուշ վէ

Պաշ րահիպ Բիէրբուրաօ Թարաֆընտան **1337** սէնէսինտէ իխթիրա օլունմուշ ·

Օ ՏԸ ՋԷՆՕՊԻ

(եանի Ջէնօպիա Սուլը)

Սաչլարա քէնտի էվվէլքի րէնգլէրինի վէրմէք իչիւն մանէնտի օլմայան պիր սու օլուպ, աղ կիւն իչինտէ սէմէրէսի կէօրիւնիւր վէ իսթիմալի գօլայ տըր։ Պու սու՝ պօյա օլմայըբ, ալա պիր էճզալը սու տըր քի, սաչլարը գուվվէթլի վէ պազը թութար, վէ անլարը էվվէլքի րէնգլէրինի վէրիր ։

ԼԱՀՕՐԸՆ ԲՈՒՏՐԱՍԸ

Եարըլղան, եումուշագ վէ բարլագ տըր ։ Լահօրըն Բուտրասընտա հէմ բիրինճի բուտրաընըն վէ հէմ տէ էլան չօգ գուլլանըլան եարըլղան բուտրանըն խասսէլէրի մէվճուտ տըր ։ Իշպու բուտրա սայէսինտա գուլլանըլտըգտա, տէրիյէ պիր կիւզէլլիք վէ բարլագլըգ վէրիր վէ պօզուլմագտան մըգայէ էտէր ։ Իշպու բուտրատան ճիւզի պիր մըգտար՝ Թէքմիլ պիր «սուարէ»յէ քիֆայէթ իտէր ։ Մէզքիւր բուտրա պիր լիթ իլէ սիւրիւլտիւքտէն սօնրա, ինճէ պիր պէզ իլէ վէ եախօտ եումուշագ պիր Փըրչա իլէ սիլինիր ։

ՏՕՔԹՕՐ ՐԻՇԱՐԸՆ ՊՕՅԱՍԸ

Բէք միւքէմմէլ պիր պօյա օլուպ, գուլլանըլմասընտան էվվէլ սաչլարը եըգամագա հաճէթ օլմագսըզըն, սաչ ու սագալը պօյար վէ տէրհալ հիչ լէքէ պրագմազ ։

1807տէ մուէսսէս գումբանիա Ումումի աճէնթէ **Ա· ՍԷԿԷՆ** Պօրտօտա Հիւկիւրի սօգագընտա Նօ· 3

Սթամպօլըն պիլճիւմլէ լավանտաճը վէ էճզաճը տիւքքեանլարընտա պուլունըր ։

ԽԱԼԻՍ ԽԻՋԻՄ ՐԱՊԸՍԸ

Պունտան պիր գաչ սէնէ ագտէմ Գալաթատա խալիս եւզիւմ բագըրը իմալի իլէ քէսպը Նամ ու չէօհրէթ իթմիչ օլան ՄԿՐՏԻՉ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ Նամ քիմսէ՝ պու քէրրէ եինէ Գալաթատա Վօյվօտա Ճատտէսինտէ Ալէմանիա բօսթախանէսի գարչըսընտա 20 նումերօ իլէ մուրագգամ մաղազատա քէմաֆիսսապըգ պիր իւլ ալա բագըր իմալինէ Թէշէպպիւս վէ միւպաշէրէթ իթմիշ օլտուղը, վէ մէզքիւր բագըը՝ գաբուլը չիչէլէր տէրունինտէ օլտուղը հալտէ, տէբօզիթօ օլան մէզքիւր 20 նումէրօլու մաղազատա սաթըլտըղը կիպի, Սամաթիա Ուզուն չաղըր գապուսընտա Ֆէնկեան էֆէնտինին 362 նումէրօլու մաղազասընտա, վէ Գատը գիւղիւնտէ Մօտա ճատտէսինտէ բէրուքէր Սիմօն աղանըն սիւքքեանընտա Ֆիրուխթ իտիլմէքտէ օլտուղու իլան օլունուր ։

Իշպու բագըը եօլունճա պալատէ զիքր օլունան մահալլէրտէ սաթըլըճաղընտան, պուլունտուգան զատըը մահալլէրտէն ալընաճաղընըն սաթթէ վէ Թագլիտ օլաճաղը տէրքեար տըր ։

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

ՍԱՐԱ

ՍՐԱՃՄՕՃ

ՀԷՎԱԼԷ

ՎԷ ՍԱՆԻՐ ԽՈՍԹԱԼԸԳԼԱՐԸ

Պէնիմ թէրթիպիմլէ պիւսպիւթիւն էյի օլուր ։ Իւճրէթ՝ էյի օլտուգտան սօնրա թէէտիյէ իտիլէճէք տիր ։

Միւտաավաթ՝ մուխապէրէ իլէ իճրա օլունուր ։

Ֆրանսա Ճէմիյէթը Իլմիյէսի Թարաֆընտան պիրինճի րիւթպէ ալթուն միտալեայա Նայիլ օլմուշ օլան

Մուալլիմ

ՏՕՔԹ· ԱԼՊԷՐ

Բարիզտէ Թրօն մէյտանընտա Ն· 6

ԳՕԳՕԱԹԻՆԱ

ՏԸ ՇԸՎԷՅՑԷՐ

ՍԻՆՏԻՐՄԷՔ ԻՉԻՒՆ ԳԱԳԱՕ ՎԷ ԹՕԶ ՉՕԳՕԼԱԹԱ

Հէքիմլէր Թարաֆընտան թէէմին իտիլմիշ

Ֆամիլեաճա իսթիմալ օլունմագա մախսուս

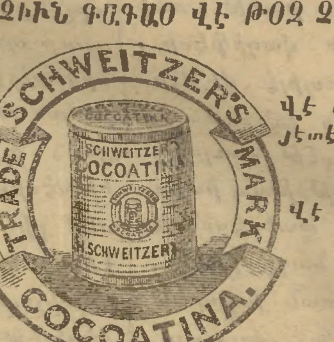

Վէ պիր սուրէթը գավիյէտէ Թավսիյէ օլունմուշ տըր ·

Վէ սու իչինտէ էրիտիլիր Թէմիզ Գագաօ ·

Գօգօաթինա՝ էրիտիլիր գագաօնըն վէ խալիս գուվվէթլի չօգօլաթըն էն էյիսի տիր ·

Հէքիմլէրին իֆատէսինէ կէօրէ, «ԳԱՀՎԱԼԹԸ, ԷՕՅԼԷՆ ՎԷ ԱԳՇԱՄ ԹԱԱՄԼԱՐԸ իչիւն զայէթ սինիրլիլէրի վէ բէք պէօյէլէրի, վէ սագատլըգլա քիւչիւք չօճուգլար իչիւն բէք գըյմէթտար պիր չէրպէթ տիր ։»

Պու չէրպէթ՝ ասլա չէքէր վէ եախօտ սաիր պէհարաթ գարըշտըրըլմագսըզըն, էն ալա Գագաօ պազլարընտան Թէրթիպ օլունմուշ տըր · իչինտէ զիյատէ եաղը հէր նէ չէյ վար իսէ միւքինա վասէթասըյլա չըգարըլմըշ օլմագլա, պու հալտէ մէզքիւր չէրպէթ տահա զիյատէ հաֆիֆ վէ սինիրլիլէրի օգշըգտան մաատա, պէօյէլէրի խասսէլէրի վէ էթ պաղլըթմագ գուվվէթի տէ խայլիտէն խայլի արթմըշ տըր ։

Պու չէրպէթ՝ գայնար սու վասէթասըյլա բէք ազ միւտտէթ զարֆընտա Թէրթիպ օլունապիլիր, վէ սիւտլի օլմասըը հալտէ տըմաղա բէք լէզզէթլի կէլիր ։

Գօգօաթինա՝ քիմեէվիճէ պիր սուրէթը չէտիտէ վէ մուտագգիգանէտէ հալլ ու Թահլիլ օլունտուգտա, հիչ պիր հիլէյէ քէշֆ օլունամամըշ։ Պու չէրպէթ Նարին միւճճուզլու գատընլարըն չօճուգլարա Թավսիյէ օլունուր · տիկէր հէր Նէվի եէմէք ու նաֆագալըը իչէրիսի գապուլ իթմէյէն տիշլարը չըգարտըգտա պիլէ, Գօգօաթինա միյտէտէ սինէր վէ հազմ օլունուր ։

Պիլճիւմլէ Թըպպիյէ կազէթալարը պու չէրպէթի պիր սուրէթը ֆէվգալատէտէ Թավսիյէ իտէրլէր ։

Իչինտէ նէ չէքէր վէ նէ սաիր հիչ պիր չէյ գարըշմըշ օլմատըղընտան, հէր նէ գըյմատա օլուրսա օլսուն սէնէլէրլէ սագլանըր, վէ իչլէրինտէ արարօթ, Նիշասթա վէ սաիրէ կիպի չէյլէր գարըշըգ գուվվէթի գալմայան տիկէր գագաօլարըն տէօրթ գաթը գուվվէթէ մալիք տիր, վէ անլէրտէն ուճուզտուր. Տօլու պիր չայ գաշըղը՝ (օն բարա տէյմէզէն) պիր ֆինճան գագաօ իչիւն, վէ իքի գաշըգ եախօտ պիր աղ գ'յասէսի տէ պիր ֆինճան չօգօլաթ իչիւն քիֆայէթ իտէր ։

ՎԱՆԻԼԵԱ ԳՕԳՈՒԼԸ ԳՕՋՕԱԹԻՆԱ

Վանիլեալը Չօգօլաթլարըն էն Նազիքի · էն գօլայ հազմ օլանը վէ էն ուճուզը տըր, վէ իչինտէ եաղը մատտէլէրը պուլընան Չօգօլաթլար մէյմու օլտուգտա, իշպու վանիլեա գօգուլու Գօգօաթինա պուլունապիլիր ։

Իրլանտատա վագը Տըպլին չէհրի Թահլիլը քիմեէվի մուալլիմի վէ «Ճէրրահ մէքթէպինտէ իլմը սըհհէթ վէ սըհհէթը ումումիյէ մուալլիմի» Տօգթէօր Չարլս Գամէրօն պու պապտա շէօյլէ տէմիշ տիր ·

«Մ· Մ· Հ· Շըվէյցէր վէ Գումպանիասընըն Գօգօա Թինասընը պիր սուրէթը մուտագգիգանէտէ Թէֆթիշ ու մուայէնէ իթտիմ, վէ անը բէք Թէմիզ պիր Գագաօ պուլտում · Ալա պիր բոյէհալը օլուպ, Թէրքիպաթընտա տա եաղը չէյլէր պուլունմատըղընտան, (չիւնքի սաիր գագաօլարտա պուլունան եաղը մատտէլէրի միյտէսի գայըթ օլանլար սինիրլի մէզիճլէր), իշպու չէքէրը ալա պիր եէմէք տիր, վէ հիչ իր հաճէթըտէ խասթալարա տա վէ սաղլամ ատամլարա տա վէրիլէպիլիր · Չօճուգլար իչիւն չայտան, գահվէտէն վէ սաիր գագաօլարտան բէք ալա վէ էվլա տըր ։»

Տօգթէօր Արթիւր Հայլ Հասալ՝ «Ֆուտ, Ուգաթէր էնտ Էյր»տէ չէօյլէ եազմըշ տըր ·—«Պու Թէրթիպաթը տէֆաթլա Թէֆթիշ իթթիմ վէ հէր վագթ անը Նէթիճէյի պուլտում · իչինտէ սալա չէքէր, Նիշասթա վէ եա արարօթ գարըշըգ օլմաղըղըն, էն էյի Գագաօ պազլարընըն Թօզընտան եաբըլմըշ տըր · Ալա վէ Նէֆիս պիր գօգուսը վ'ըր տըր, վէ ուն չէյլէր գարըշըգ օլարագ գուվվէթսիզ օլան էքսէր գագաօլարտան տահա հաֆիֆ վէ տահա զիյատէ գապիլը հազմ տըր ։

Պու Թէրթիպաթ՝ Գագաօ խալիս Չօգօլաթ կիպի ուլընըր իսէ, հիչ բիչիրմէք իսթէմէզ ·

ՓՈՒՆԸՆ ՍՈՒՐԷԹԸ ԹԷՐԹԻՊԻ·—Պու Թօզտան պիր չայ գաշըղը ուլըղ իգթիզա իտէն չէքէրլէ պէրապէր պիր գահվէ ֆինճանը իչինտէ գարըշտըրըլընըզ · Պու Թօզ եալընըզ չէքէրլէ տէ գարըշտըրըլըր, իմթիզաճըյէ պիր ազ սուգ սու իլէ տէ գարըշտըրըլը պիր խամուր եափըլըր, պ...տէ իւզէրինէ գայնար գայնար սու վէ եա սիւտ տօլտուրըլըր · ՉՕԳՕԼԱԹ եափմագ իչիւն տէ իքի Նիշանլըլըգ գատար Թօզըն մըգտարը արթըրըլըր ·

Եալընըզ Թէնէքէ գութուլար իչինտէ 1 շ. 6 տ. 3 շ. վէ 5 շ. 6 տ.է սաթըլըր ·

ԱՏՀԱՊԸ

Հ· ՇԸՎԷՅՑԷՐ վէ ԳՈՒՄԲ· Ատամ Սթրիթ, Ատէլֆի, Լօնտրա, ՈՒ· Գ վէ 35· Ֆինկս Րօատ, Մէյտ Բաթրա, Լօնտրա, Ն· ՈՒ ։

Թօբտան վէ բէրաքէնտէ միւպայաա իթմէք իսթէյէնլէրիզտէ, Թիւրքիա, Րումանիա վէ Պուլկարիսթան իչիւն վէքիլ պուլունան

ԷՏՄՕՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Նէզտինէ միւրաճաաթ իտիլսին ·

Գալաթատա Եիւքսէք Գալտըրըմտա, Գալաթա—Շիշլի Թրամվայ մէրքէզինին գարչըսընտա, 95 վէ 97 նումէրօլը ՌՈՒՄՈՒՄԻ ԻՆԿԻԼԻԶ ՄԱՂԱԶԱՍԸՆտա ·

La

VELOUTINE

Poudre de Riz spéciale

PRÉPARÉE AU BISMUTH

Par CH^les FAY, Parfumeur

PARIS — 9, Rue de la Paix, 9 — PARIS

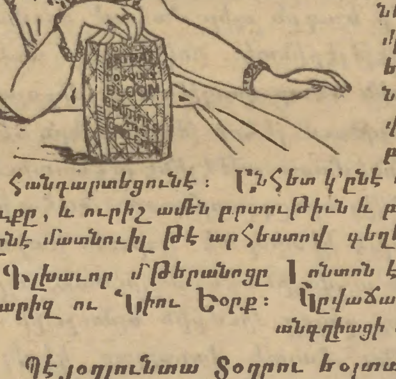

ՀԱՐՍՆԵՑԵԱՆՑ ՆՇԱՆԱՒՈՐ

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՑԻՉ ԱՆՈՅՇ ՓՈՇԻ

Ընդամենը մի փորձը պիտի հաստատէ ամեն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամեն հնարանքներէ և բազմաթիւ փոշիներէ ։ Հաւկին անգամ գործածելովն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի իսկոյն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուըները պիտի ստանան անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանգերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ ։ Սպասնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանգստացնէ ։ Ընչեւ կ'ընէ մորթի սեւերը, երեսի և ձեռքի ցանները, արեւարուքը, և ուրիշ ամեն բրտութիւն և թծւտրութիւն ։ Եւ աս ամեն բանով՝ անկարելի կ'ընէ մաշտոուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Կրնայեւ Բարիզ ու Նիւ Եորք ։ Կը վաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով ։

Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Գանթիւք պիրատէրլէրին Ինկիլիզ Էճզախանէսինտէ վէ Եիւքսէք գալտըրըմտա Էտմօն Գարուանանըն Ինկիլիզ մաղազասընտա պուլունուր ։

Պիր էվլի քիմսէնին վէֆաթընտա տուլ վէ Եէթիմլէրինէ մէրաս,

Միւտտէթը էօմրիւնտէ իյրատ,

Ճարի օլան սիկուրթալարըն մըգտարը

ՖՐԱՆԳ 1.460.000.000

ԷՔԻԹԸՊԼ ՏԸ ՆԻՒ-ԵՕՐԳ

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

ՍԹԱՄՊՕԼՏԱ ՃԷԼԱԼ ՊԷՅ ԽԱՆԸՆՏԱ 26 ՆՈՒՄԷՐՕՏԱ

ՌՈՒՄՈՒՄԻ ԱՃԷՆԹԷԼԷՐ

ՇԻՆՏԼԷՐ — ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Եր քէբ չօճուգլար իչիւն սէրմայէ,

Գըզ չօճուգլար իչիւն ճէհէզ,

Թէէհհիւլ օլունմուշ սէրմայէ

ՖՐԱՆԳ 280.000.000